

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

FF UM študijski program 2. stopnje Filozofija

UČNI NAČRTI PREDMETOV

Dvopredmetni nepedagoški študijski program

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160

2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Analiza klasičnih filozofskih besedil
Course title: Classical philosophical text-analysis

Študijski program in stopnja	Študijska smer	Letnik	Semester
Study programme and level	Study field	Academic year	Semester
Študijski program druge stopnje Filozofija DP NEP		1.	1.
Second-cycle (Master's) study programme in Philosophy (Double-Major Option)		1.	1.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni/mandatory

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja	Seminar	Vaje	Klinične vaje	Druge oblike študija	Samost. delo	ECTS
Lectures	Seminar	Tutorial	work		Individ. work	
15		15			180	7

Nosilec predmeta / Lecturer:

dr. Boris Vezjak

Jeziki / Predavanja /

Languages:

Lectures:

slovenski / Slovene

Vaje / Tutorial:

slovenski / Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Jih ni.

None.

Vsebina:

Vsebinsko se predmet loteva bralne analize klasičnih filozofskih besedil od antike do novega veka. Ob tem obravnava osnovno informacijo o avtorju, še posebej glede na obdobje, v katerem je nastalo besedilo. Prav tako je poudarek na filozofskem pomenu besedila v okvirju avtorjevega dela. Študente se navaja, da so pozorni na naslednje sklope: (1) obravnavo konteksta filozofskega dela v konkretni zgodovinski situaciji; (2) iskanje osnovnih tez: vsako besedilo nas želi prepričati z določeno filozofsko trditvijo ali »resnico«; (3) argumentacijo: metode, ki jih uporablja nek filozof, se razlikujejo, toda večinoma jih lahko izrazimo v obliki logičnega argumenta. Filozofi eksplicitno ali implicitno ponujajo premise, ki jih imajo za resnične, nato pa iz njih bolj ali manj pravilno izpeljujejo sklepe, do katerih se

želi dokopati; (4) iskanje povezav: besedila se med sabo navezujejo v tradiciji ali pri istem avtorju.

Content (Syllabus outline):

The course texts covers reading and discussion of the most decisive texts from the ancient philosophy to the modern times. During the course a brief background information on the author will be given, specifically concentrating on the period in which the text was written. Also the philosophical significance of the text in the framework of the author's philosophical work will be accentuated. Students have to pay attention to the following issues: (1) considering the context: philosophical writing arises from a concrete historical setting; (2) identifying central theses: each philosophical text is intended to convince us of the truth of particular propositions; (3) locating arguments: methods employed to support philosophical theses can differ widely, but most of them will be expressed one of the forms of

logical argument. The philosopher will (explicitly or implicitly) offer premises that are clearly true and then claim that a sound inference from these premises leads inexorably to the desired conclusion.; (4) searching for connections: since these texts occur within a tradition, they are often directly related to each other.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Obvezna literatura:

Platon, Parmenid, v: Zbrana dela, prevedel Gorazd Kocijančič, Mohorjeva založba, Celje 2004.
Platon, Država, v: Zbrana dela, prevedel Gorazd Kocijančič, Mohorjeva založba, Celje 2004.
Aristotel, Nikomahova etika, prevedel Kajetan Gantar, Slovenska matica, Ljubljana 1994.
Aristotel, Metafizika, prevedel Valentin Kalan, Založba ZRC, Ljubljana 1999.
Aristotel, *O duši*, prevedel Valentin Kalan, Slovenska matica, Ljubljana 1993.

Dodatna neobvezna literatura:

A.A. Long & D.N. Sedley, *The Hellenistic Philosophers*, Cambridge University Press, Cambridge 1987.
Epiktet, *Izbrane diatribe in priročnik*, Študentska založba, Ljubljana 2000.
Porfirij, *Uvod*, *Filozofski vestnik* (25) 2004, str. 7-29.
Boetij, *Filozofsko-teološki traktati*, ZRC SAZU, Ljubljana 1999.
Tomaž Akvinski, *Izbrani filozofski spisi*, Družina, Ljubljana 1999.
R. Descartes, *Meditacije*, Slovenska matica, Ljubljana, 2004.
R. Descartes, *Razprava o metodi*, Slovenska matica, Ljubljana 1957.
B. Spinoza, *Etika*, Slovenska matica, Ljubljana 2004.
G. W. Leibniz, *Izbrani filozofski spisi*, Slovenska matica, Ljubljana 2004.
J. Locke, *O človeškem razumu*, Slovenska matica, Ljubljana 1924-25.
D. Hume, *Raziskovanje človeškega razuma*, Slovenska matica, Ljubljana 1974.

Cilji in kompetence:

- preučevanje širokega spektra filozofskih vprašanj na podlagi analize teksta;
- samostojna interpretacija filozofskih del;
- učenje raziskovalnih spretnosti glede iskanja virov in njihove učinkovite uporabe;
- navajanje na metodološko in kritično branje besedil, določanje argumentov in njihovo primerjanje;
- navajanje na pisanje seminarja, ki bo prepričljiv v ekspoziciji in argumentaciji

Objectives and competences:

- to qualify students for studying a range of philosophical questions in depth;
- to interpret autonomously philosophical texts;
- to teach the research skills of finding appropriate sources and using them effectively;
- to introducing to critical reading, extracting arguments and comparing different views on the same question;
- to teach students to write essays that are effective in exposition and argument.

Predvideni študijski rezultati:

- **Znanje in razumevanje:**

Študent pridobi znanja iz osnovnih filozofskih vprašanj znotraj klasičnih besedil, pa tudi ključnih filozofskih argumentov.

Študent pridobi kompetence za samostojno razmišljanje o teh problemih in prenašanje znanja ali poučevanje

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Sposobnost razpravljati o poglavitnih temah pri filozofskih klasičnih avtorjih.

Sposobnost skrbne interpretacije, branja in primerjave različnih filozofskih argumentov.

Sposobnost najti in razumeti filozofske koncepte in ideje v besedilu.

Intended learning outcomes:

- **Knowledge and Understanding:**

Student gains knowledge of basic philosophical issues tackled in basic philosophical texts as well as the key philosophical arguments.

Student develops his competences for individual thinking about these issues and transferring the knowledge or teaching others.

Transferable/Key Skills and other attributes:

Ability to discuss some major topics in philosophical authors.

Ability for careful interpretation, reading and comparison of variety of arguments.

Ability to find and comprehend philosophical concepts and ideas in the text.

Metode poučevanja in učenja:**Learning and teaching methods:**

Poudarek ni le za formalni izvedbi predavanj, temveč tudi na interaktivnih poučevalnih strategijah, kot so skupinske razprave in individualno delo doma. Študente se vzpodbuja, da na teh debatah raziskujejo probleme in nadgrajujejo svoje razumevanje.

The focus is not just toward formal lectures but also interactive teaching strategies, such as group sessions, debate and individual home work. Students will be encouraged to use these sessions for problem exploration, discussion and the enhancement of understanding.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:Weight (in %) **Assessment:**

Izpit 60 % Domače delo in sodelovanje 20 % Udeležba 20 %	60 20 20	Written exam: 60 % Home work and discussion: 20 % Participation: 20 %
--	-------------------------------------	---

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. VEZJAK, Boris. Protagora, homo mensura in antilogije. V: ZORE, Franci (ur.), CIGLENEČKI, Jan (ur.). Začetki grškega mišljenja, (Knjižna zbirka Collectanea, 08). Ljubljana: KUD Logos: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 2017, str. 165-193. [COBISS.SI-ID [23179784](#)]
2. VEZJAK, Boris. Argumenti ad hominem : k zgodovinskemu izvoru. Analiza : časopis za kritično misel, ISSN 1408-2969, 2017, letn. 21, št. 2, str. 61-74. [COBISS.SI-ID [66060898](#)]
3. VEZJAK, Boris. The Ring of Gyges and the philosophical imagination. V: BORSTNER, Bojan (ur.), GARTNER, Smiljana (ur.). Thought experiments between nature and society : a festschrift for Nenad Miščević. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars. 2017, str. 410-424. [COBISS.SI-ID [23256328](#)]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Vednost, bit in um

Course title: Knowledge, Mind and Being

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester
Študijski program druge stopnje Filozofija DP NEP		1.	1.
Second-cycle (Master's) study programme in Philosophy (Double-Major Option)		1.	1.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni/mandatory

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15		15			210	8

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Danilo Šuster,

Jeziki /

Predavanja / Lectures: slovenski, Slovene

Languages:

Vaje / Tutorial: slovenski, Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsebina:

Content (Syllabus outline):

Predmet na poglobljen način obravnava teme iz sodobne teoretske filozofije. Poudarek je na skupnih, meta-filozofskih temah, ki prečijo različna teoretska področja ((anti)realizem, relativizem, naturalizem), orodjih filozofskega razmišljanja (miselni eksperimenti) in aplikativni filozofiji.

- Izbrane teme iz sodobne epistemologije (kontekstualizem, epistemologija vrlin, disjunktivizem, spomin in zavest, pričevanje in socialna epistemologija; realizem in anti-realizem: resnica, deflacionizem, kvietizem, kvazi-realizem; pojmi, ki so odvisni od odziva ...;)
- Izbrane teme iz sodobne ontologije in metafizike (mereologija in konstitucija, fikcionalizem, ontologija procesov, prezentizem ...;)
- Izbrane teme iz sodobne filozofije psihologije;
- Izbrane teme iz filozofije znanosti (filozofija biologije, filozofija fizike, filozofija socialnih znanosti...)

- Advanced topics and “hot” issues in contemporary theoretical philosophy are discussed. A special emphasis is on common meta-philosophical topics ((anit)realism, relativism, naturalism ...), philosophical tools (thought experiments) and applied philosophy.

- Advanced topics in contemporary epistemology (contextualism, virtue epistemology, disjunctivism, memory and consciousness, testimony and social epistemology; realism and anti-realism: truth, deflationism, quietism, quasi-realism; responsedependence concepts;)
- Advanced topics in contemporary ontology and metaphysics (constitution and mereology, fictionalism, process ontology, presentism ...;)
- Advanced topics in contemporary philosophy of mind
- Advanced topics in contemporary philosophy of science (philosophy of biology, philosophy of physics, philosophy of social sciences ...)

Temeljni literatura in viri / Readings:

Baggini, J., Fosl, P. ur. (2020). *The Philosopher's Toolkit: A Compendium of Philosophical Concepts and Methods*.3rd. Oxford: Wiley.

Cappelen, H., Gendler, T. S., & Hawthorne, J. ur. (2016). *The Oxford handbook of philosophical methodology*. Oxford: Oxford University Press.

Cowan, S. B. ur. (2020). *Problems in Epistemology and Metaphysics: An Introduction to Contemporary Debates*. Bloomsbury Academic.

Dasgupta, S., Dotan, R., & Weslake, B. ur. (2021). *Current controversies in philosophy of science*. London: Routledge.

Kriegel, U. ur. (2013). *Current Controversies in Philosophy of Mind*. London: Routledge.

Kusch, M. ur. (2020). *The Routledge handbook of philosophy of relativism*. London: Routledge.

Lippert-Rasmussen, K., Brownlee, K., & Coady, D. ur. (2017). *A companion to applied philosophy*. Oxford: Wiley.

Cilji in kompetence:

Slušatelj bo poglobil svoje poznavanje nekaterih tem iz teoretske filozofije (metafizika, epistemologija, filozofija duha, filozofija znanosti ...). Seznanil se bo z metodološkimi orodji in razpravami, ki so v ospredju sodobnih filozofskih raziskav. Ovrednotil bo različne meta-filozofske pristope: (anti)realizem, relativizem, naturalizem, ... Prepoznal bo vlogo filozofskega razmišljanja v refleksiji aktualnih teoretskih vprašanj (aplicirana filozofija).

Objectives and competences:

The objective of this course is to go in-depth with some philosophical topics at the cutting edge of contemporary research in "theoretical" philosophy (metaphysics, epistemology, philosophy of mind ...). Students will get acquainted with the methodological tools and contemporary discussions. They will assess different meta-philosophical approaches: (anit)realism, relativism, naturalism ... They will recognize the role of philosophical reflections in actual theoretical dilemmas (applied philosophy).

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Po zaključku tega predmeta bo študent sposoben

- izkazati znanje o nekaterih najnovejših temah filozofskih raziskav;
- povezati in posplošiti različna predhodna znanja iz ontologije, metafizike, epistemologije in filozofije znanosti;
- uporabljati sodobna orodja filozofskega razmišljanja;

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

- On completion of this course the student will be able to demonstrate knowledge on some of the latest topics of philosophical research;
- relate and generalise knowledge from various fields of theoretical philosophy (ontology, epistemology, philosophy of science);
- use philosophical tools of thinking; develop alertness for grand meta-

- se opredeliti glede globalnih meta-filozofskih pristopov;
 - aplicirati teoretska spoznanja na dileme sodobnega sveta.
 Prenosljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- Spretnosti komuniciranja: pisno izražanje v seminarskem delu, ustno izražanje pri seminarskem nastopu in ustnem izpitu
- Reševanje problemov: pojmovna analiza kompleksnih in abstraktnih filozofskih problemov.

philosophical approaches: (anti)realism, relativism, naturalism;
 - apply theoretical reflection to actual dilemmas.
 Transferable/Key Skills and other attributes:

- Communication skills: writing and presenting a philosophical essay, oral skills of expression (examination and seminar).
- Problem solving: conceptual analysis of complex and abstract philosophical problems.

Metode poučevanja in učenja:

• Predavanja • Seminar • Domače naloge

Learning and teaching methods:

• Lectures • Seminar • Homework assignments

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

ustni izpit	50	oral examination
opravljeni seminarji	40	completed seminars
sodelovanje pri predavanjih in seminarju	10	collaboration in lectures and seminar

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. ŠUSTER, Danilo. Lucky math: anti-luck epistemology and necessary truth. V: BORSTNER, Bojan (ur.), GARTNER, Smiljana (ur.). Thought experiments between nature and society : a festschrift for Nenad Mišćević. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars, 2017. Str. 119-133. [COBISS.SI-ID 23227144]

2. ŠUSTER, Danilo. Curiosity about curiosity. Croatian journal of philosophy. 2016, vol. 16, no. 48, str. 327-340. [COBISS.SI-ID 22980872]

3. ŠUSTER, Danilo. Dreams in Vat. European journal of analytic philosophy. 2016, vol. 12, no. 2, str. 89-106. <https://hrcak.srce.hr/191385>. [COBISS.SI-ID 23572488]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160

2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Vrednote in vrline
Course title:	Values and Virtues

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester
		1. 1st	2. 2nd
Študijski program druge stopnje Filozofija DP NEP		1.	2.
Second-cycle (Master's) study programme in Philosophy (Double-Major Option)		1st	2nd

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15		15			120	5

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki /Predavanja / Languages:
Lectures:

Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:
Prerequisites:

Izpitni esej in predstavljen referat morata biti opravljena s pozitivno oceno.

Philosophical essay and short paper presentation must be assessed with a passing grade.

Vsebina:

- Vrednostne in normativne sodbe.
 - Vrednostni predikati.
 - Definicije vrednosti.
 - Vrste in teorije vrednosti.
 - 'Preprosto dobro/kar tako' vs. 'dobro za nekoga ali za nekaj'
 - Intrinzična in končna vrednost.
 - Nosilci vrednosti.
 - Aksiološke uganke: netržne, 'osebne', ipd. dobrine
 - Vrline in drugi areatični predikati.
 - Vrednote in praktični razlogi.
 - Vrste praktičnih razlogov.
 - Praktični in teoretični razlogi – podobnosti in razlike.
 - Praktični razlogi in čustva.
 - Razlog(i) in smisel.
 - Vrednote, norme in standardi.
- Fenomenologija in spoznavni status vrednostnega izkustva.
 - Realizmi vs. anti-realizmi glede estetskih, moralnih, legalnih, itd. vrednot in norm.

Content (Syllabus outline):

- Evaluative and normative judgments.
 - Value predicates.
 - The definition of value.
 - Types and theories of value.
 - 'Simply good/period' vs. 'good for someone or something'
 - Intrinsic and final value.
 - Value bearers.
 - Axiological puzzles: non-monetary, personal, etc. goods
 - Virtues and other areatic predicates.
 - Values and practical reasons. ☐ Varieties of practical reasons.
 - Practical and theoretical reasons – differences and similarities.
 - Practical reasons and emotions.
- Reason(s) and meaning(fulness).
 - Values, norms and standards.
 - Phenomenology and epistemic status of evaluative experience.
 - Realism vs. anti-realism/subjectivism about aesthetic, moral, legal, and so on values and norms.

Temeljni literatura in viri / Readings:

T. Ronnow-Rasmussen & M.J. Zimmerman (ur.). *Recent Work on Intrinsic Value*, Dordrecht: Springer, 2005.
M. Sandel. Česa se ne da kupiti z denarjem. Moralne meje trga, Tržič: Učila International, 2013.
T. Hurka. *Virtue, Vice and Value*, Oxford: Oxford University Press, 2001.
C. Swanton. *Virtue Ethics. A Pluralistic View*, Oxford: Oxford University Press, 2003.
A. MacIntyre. *Ovisne racionalne živali: zakaj potrebujemo vrline*, Ljubljana: Študentska založba, 2006.

Cilji in kompetence:

Objectives and competences:

Cilj pouka je poglobiti znanje s področja praktičnih filozofskih disciplin – etike, estetike in filozofije umetnosti, pravne, socialne in politične filozofije, hkrati pa uvesti študente v živahne sodobne razprave o značaju in resničnosti sodb o vrednotah (dobrem, lepem in krepostnem) in praktičnih razlogih.

The aim of the course is to deepen knowledge and understanding in a range of practical philosophical disciplines – ethics, aesthetics and philosophy of art, legal, social and political philosophy – by introducing students to the ongoing lively debates on the nature and truth of evaluative (good, beauty and virtuous) and normative judgments.

Predvideni študijski rezultati:

Intended learning outcomes:

Znanje in razumevanje:

Po zaključku tega predmeta bo študent sposoben

- razčleniti vrednostne in normativne predikate: (intrinzično) dobro, dragoceno, krepostno, lepo,...).
- Identificirati potencialno sporne metafizične, epistemološke, metodološke, itd. predpostavke govora o vrednotah in razlogih.
- izpeljati in oceniti implikacije različnih teorij vrednot in praktičnih razlogov.
- Definirati in smiselno uporabljati temeljne estetske, moralne, legalne, itd. kategorije.

Knowledge and understanding:

On completion of this course the student will be able to

- analyze evaluative and normative predicates: (intrinsically) good, valuable, virtuous, beautiful,...)
- identify potentially problematic metaphysical, epistemological, methodological and so on assumptions in our discourse on values and reasons.
- draw and assess implications of various theories of values and practical reasons.
- Define and apply basic aesthetic, moral, legal, and so on categories.

Metode poučevanja in učenja:

Learning and teaching methods:

- ☐ Problemsko zastavljena predavanja in seminarske vaje
- ☐ kritično branje, interpretacija in analiza člankov
- ☐ problematiziranje prevladujočih stališč, kritično preverjanje zamisli, trditev in razlikovanj
- ☐ rekonstrukcija in ocenjevanje argumentov v podporo različnim stališčem
- ☐ razčlenjevanje primerov

- ☐ Problem-focused lectures and seminar work.
- ☐ Reading, interpretation and critical analysis of scientific and newspaper articles.
- ☐ Questioning platitudes, evaluating ideas, assessing claims and drawing distinctions.
- ☐ Reconstructing, analyzing and assessing arguments in support of different moral views.
- ☐ Case studies.

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) / Weight (in %)

Assessment:

Izpitni esej	60 %	☐ written exam (philosophical essay) short paper
Predstavitve sem. referata	20 %	☐ presentation class attendance and participation.
Prisotnost pri pouku in udeležba v razpravah	20 %	

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. KLAMPFER, Friderik. Moral thought-experiments, intuitions, and heuristics. *Croatian journal of philosophy*, ISSN 1333-1108, 2018, vol. 18, no. 52, str. 133-160. [COBISS.SI-ID [24032520](#)]
2. KLAMPFER, Friderik. Euthanasia slippery slopes and (un)reasonable measures of precaution. V: SIEGETSLEITNER, Anne (ur.). *Crisis and critique : philosophical analysis and current events : contributions of the 42nd International Wittgenstein Symposium, Kirschberg am Wechsel, August, 4-10, 2019*. 42nd International Wittgenstein Symposium, Kirschberg am Wechsel, August, 4-10, 2019. Kirchberg am Wechsel: Austrian Ludwig Wittgenstein Society, 2019. Str. 133-135. Contributions of the Austrian Ludwig Wittgenstein Society, vol. 27. ISSN 1022-3398. [COBISS.SI-ID [24788744](#)]
3. KLAMPFER, Friderik. The false promise of thought-experimentation in moral and political philosophy. V: BORSTNER, Bojan (ur.), GARTNER, Smiljana (ur.). *Thought experiments between nature and society : a festschrift for Nenad Mišević*. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars, 2017. Str. 328-348. ISBN 978-1-4438-8643-7, ISBN 1-4438-8643-2. [COBISS.SI-ID [23228936](#)]
4. KANTE, Božidar. Umetniška senca in Berkeleyjeva senca. V: Maja Malec in Olga Markič (ur.). *Misli svetlobe in senc*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, 2021. str. 83-95.
5. KANTE, Božidar. Verbal and physical sexual harassment : the power of the word and the word of power. V: GADPAILLE, Michelle (ur.), KONDRIČ HORVAT, Vesna (ur.), KENNEDY, Victor (ur.). *Engendering difference : sexism, power and politics*. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing, 2018. Str. 3-23. ISBN 1-5275-0919-2, ISBN 978-1-5275-0919-1. [COBISS.SI-ID [23891208](#)]
6. KANTE, Božidar. The death of Ivan Ilyich : death and authentic life. V: CICOVACKI, Predrag (ur.), GREK, Heidi Nada (ur.). *Tolstoy and spirituality*. Boston: Academic Studies Press, 2018. Str. 149-160. ISBN 978-1-61811-870-7, ISBN 978-1-61811-883-7. [COBISS.SI-ID [24288776](#)]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Metodologija filozofskega raziskovanja

Course title: Methodology of philosophical research

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester
Študijski program druge stopnje Filozofija DP NEP		1.	2.
Second-cycle (Master's) study programme in Philosophy (Double-Major Option)		1.	2.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni/mandatory

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15		15			90	4

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Bojan Borstner, Dr. Danilo Šuster, Dr. Nenad Miščević

Jeziki /

Predavanja / Lectures: slovenski, Slovene

Languages:

Vaje / Tutorial: slovenski, Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsebina:

Content (Syllabus outline):

Predmet uvaja v filozofsko raziskovanje, filozofsko razpravo in samostojno pisanje lastnih filozofskih esejev. Vsebinsko gre za teme, ki jih izberejo študentje za svojo diplomu (magisterij, disertacijo). Poudarek je na kritičnem mišljenju in argumentiranju, delu s filozofsko znanstveno periodiko, prezentacijam in razprava v skupini. Študenti bodo imeli priložnost skupaj razpravljati o temah, ki jih bodo obravnavali pri drugih predmetih.

- Kako analizirati filozofski argument;
- Kako analizirati in kritizirati filozofski esej;
- Kako sestaviti filozofski esej;
- Filozofska razprava in dialog;
- Raziskovalno delo v filozofiji (uporaba virov, knjižnic, interneta ...);
- Razumevanje in odgovor na kritiko lastnih filozofskih esejev;
- Pisanje filozofskega eseja (stil, citiranje, ipd).

The course will develop the ability to discuss philosophical problems, construct philosophical arguments and write structured philosophical essays. Most of the seminar will cover topics chosen by students for their theses. The seminar will cover techniques of philosophical argumentation and critical thinking, an exploration of relevant journals. Class presentations and discussions will be especially important. Classic papers and secondary literature will be discussed. Students will be encouraged to discuss topics from other seminars and lectures.

- How to analyze and criticize philosophical essays written by others;
- How to analyze philosophical arguments;
- How to construct philosophical essays of various types of your own;
- Philosophical discussion and dialogue;
- How to do research in philosophy (using library resources: finding books and journal articles; making critical use of the Internet);
- How to understand, make use of, and answer criticism of your own philosophical arguments;
- The details of writing a scholarly essay, including the appropriate standards of style and form.

Temeljni literatura in viri / Readings:

- Baggini, J., Fosl, P. 2002: The Philosopher's Toolkit: A Compendium of Philosophical Concepts and Methods, Blackwell Publishers, Oxford.
- Holyoak, K.J., Morrison R.G. (ur.), 2005. The Cambridge Handbook of Thinking and Reasoning. Cambridge: Cambridge University Press,
- Klasična in moderna filozofska besedila.

Cilji in kompetence:

Namen seminarja je razviti veščin branja, pisanja, filozofskega dialoga in razpravljanja o filozofskih besedilih. Namenjen je pripravi za samostojno raziskovanje in pisanje (diplome, magisterija, disertacije). Seminar opozarja na pomen kakovosti strokovnega dela skozi avtonomnost, (samo)kritičnost, (samo)refleksivnost in (samo)evalviranje v strokovnem delu.

Objectives and competences:

The aim of this course is to provide graduate students with an opportunity to work on the skills involved in reading, writing, and discussing philosophy. It will serve to prepare students for research, to develop the ability to write a structured philosophical essay and their dissertation. The autonomy, self-criticism, self-reflection and self-evaluation of research is emphasized.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje: Po zaključku tega predmeta bo študent sposoben:

- Prepoznati raziskovalni problem, ga analizirati in poiskati pristop k reševanju;
- Razpravljati v skupini in razviti veščine učinkovitega dialoga;
- Analizirati in kritizirati filozofski esej;
- Samostojno raziskovati (uporaba virov, knjižnic, interneta ...). Razumeti in odgovoriti na kritiko lastnih filozofskih esejev.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- Spretnosti komuniciranja: pisno izražanje v seminarskem delu, ustno izražanje pri seminarskem nastopu in v filozofski razpravi, dialog in razprava v skupini.
- Reševanje problemov: samostojno raziskovalno delo.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

On completion of this course the student will be able to

- Identify philosophical problems, analyse and approach them;
- Discuss in a group and develop skills of efficient dialogue;
- Analyze and criticize philosophical essays written by others;
- Do research work in philosophy;
- Master the details of writing a scholarly essay, including the appropriate standards of style and form.

Transferable/Key Skills and other attributes:

- Communication skills: writing and presenting a philosophical essay, oral skills of expression in presentations and discussions, dialogue and group discussion.
- Problem solving: autonomus research.

Metode poučevanja in učenja:

• Predavanja • Presentacije • Seminar • Domače naloge

Learning and teaching methods:

• Lectures • Presentations • Seminar • Homework assignments

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

• prezentacije	30	• presentations
• opravljeni seminarji	30	• completed seminars
• ustni zagovor	30	• oral exam
• sodelovanje pri predavanjih in seminarju	10	• collaboration in lectures and seminar

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. MIŠČEVIĆ, Nenad. Sentimentalist contractualism - the first steps. *Acta analytica : philosophy and psychology*. winter 2019, vol. 34, no. 4, str. 427-446. ISSN 0353-5150. DOI: [10.1007/s12136-019-00406-z](https://doi.org/10.1007/s12136-019-00406-z). [COBISS.SI-ID [24976136](#)]
2. MIŠČEVIĆ, Nenad. Miselni eksperimenti - skica teorije. *Analiza : časopis za kritično misel*. 2018, letn. 22, št. 2, str. 75-88. ISSN 1408-2969. [COBISS.SI-ID [24363016](#)]
3. MIŠČEVIĆ, Nenad. Simulation and thought experiments : the example of contractualism. *Croatian journal of philosophy*. 2018, vol. 18, no. 52, str. 161-190, ilustr. ISSN 1333-1108. [COBISS.SI-ID [24032776](#)]
4. ŠUSTER, Danilo. Kaj delajo filozofi? Maribor: Kulturni center, 2019. Zbirka Znanstvena monografija, 008. [COBISS.SI-ID 97553153]
5. ŠUSTER, Danilo. On a consequence in a broad sense. *Croatian journal of philosophy*. 2018, vol. 18, no. 54, str. 433-453. ISSN 1333-1108. [COBISS.SI-ID [24367624](#)]
6. ŠUSTER, Danilo. Globoko nestrinjanje in meje argumentacije. V: MARKIČ, Olga (ur.), et al. *Filozofska pot Andreja Uleta*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2019. Str. 151-163. [COBISS.SI-ID 69500002]
- 7.
7. BORSTNER, Bojan, TODORVIĆ Tadej. Is Ostrich really Ostrich? 40 Years later. In BORSTNER, Bojan, TODORVIĆ Tadej (eds.) *Many Faces of Michael Devitt's Philosophy*. De Gruyter. 2021. Sprejeto v objavo.
8. BORSTNER, Bojan. Stilske vežbe ili šta to danas filozofi (treba da) rade. V: ARSENIJEVIĆ, Miloš (ur.), LAZOVIĆ, Živan (ur.). *U sećanje na Svetlanu Knjazev-Adamović : zbornik radova njenih prijatelja, učenika i kolega*. Beograd: Srpsko

filozofsko društvo: Institut za filozofiju: Filozofski fakultet, 2016. Str. 55-71. ISBN 978-86-6427-053-3. [COBISS.SI-ID [23175176](#)]

9. BORSTNER, Bojan, GARTNER, Smiljana. Almost the same but still different : assimilation, integration and amalgamation. V: BORSTNER, Bojan (ur.), ONIČ, Tomaž (ur.), ZUPAN, Simon (ur.). *Od jezika k filozofiji in nazaj : Festschrift ob 75-letnici Dunje Jutronič*. 1. izd. Maribor: Univerzitetna založba Univerze, 2019. Str. 223-239. ISBN 978-961-286-273-2. <http://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/415/419/693-2>. [COBISS.SI-ID [24662024](#)]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Raziskovalni seminar

Course title: Research seminar

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester
Študijski program druge stopnje Filozofija DP NEP		2.	4.
Second-cycle (Master's) study programme in Philosophy (Double-Major Option)		2.	4.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni/mandatory

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15		15			180	7

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Bojan Borstner, Dr. Danilo Šuster

Jeziki /

Predavanja / Lectures: slovenski, Slovene

Languages:

Vaje / Tutorial: slovenski, Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

/

/

Vsebina:

Content (Syllabus outline):

Seminar je namenjen predstavitvi študentskih esejev, ki so osnova za diplomsko/magistrsko nalogo. Ukvarja se z vprašanjem: Kaj je dober filozofski esej (besedilo)? Vsebinsko gre za teme, ki jih izbirajo študentje za svojo diplomu (magisterij, disertacijo). Poudarek je na aktivnem sodelovanju v seminarju, prezentacijah in razpravah v skupini.

- Filozofski esej bi lahko opredelili kot zaokrožen poskus zagovora rešitve določenega problema z racionalnimi sredstvi.
- Eseg naj zagotovi vse, kar je nujno: bistvene informacije, pojasnitve, definicije, razlage, itd. Sestavljen naj bo iz argumentov, delov, ki imajo vlogo dokazil, upravičbe, analize, pojasnitve, itd.
- Filozofski esej se naj izogiba dogmatizmu, retoričnim in polemičnim figuram, sklicevanju na avtoriteto, manipulacijami s čustvi ...
- Filozofski esej ima ustrezno obliko in je pisan v ustreznem stilu.

The course will develop the ability to write well structured philosophical essays. Topics will include subjects that are chosen by students for their theses. Students will be required to participate actively in discussions, and presentations.

- A philosophical essay is an attempt to solve a specific problem using techniques of rational thinking.
- Essay should include everything necessary – essential pieces of information, explanations, definitions, justifications, etc. Essay should be argumentative.
- In writing an essay one should avoid dogmatism, rhetoric, fallacious appeals to authority, etc.
- The appropriate standards of style and form are also analysed.

Temeljni literatura in viri / Readings:

- Martinich, A. P. 2005: *Philosophical Writing*, Oxford: Blackwell.
- Mogck, B.D. 2008. *Writing To Reason. A Companion for Philosophy Students and Instructors*. Oxford: Blackwell.
- FNM (revija Filozofija na maturi, RIC Ljubljana)
-
- Šuster, D. *Moč argumenta : neformalna logika v teoriji in praksi*. [Dopolnjena in popravljena izd.]. Maribor: Založba Aristej, 2015.

Cilji in kompetence:

Cilj seminarja je priprava na samostojno delo in razvitje veščin pisanja filozofski razprav. Namenjen je pripravi za samostojno raziskovanje in pisanje (diplome, magisterija, disertacije)

Objectives and competences:

The aim of this course is to prepare graduate students for writing philosophical essays. It will serve to develop the ability to write a structured philosophical essay and their thesis.

Predvideni študijski rezultati:**Znanje in razumevanje:**

Po zaključku tega predmeta bo študent sposoben:

- Sestaviti filozofski esej (vključno z ustrežno obliko in stilom).
- Razumeti in odgovoriti na kritiko lastnih filozofskih esejev.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- Spretnosti komuniciranja: pisno izražanje v seminarskem delu, ustno izražanje pri seminarskem nastopu in v filozofski razpravi, dialog in razprava v skupini.
- Reševanje problemov: samostojno raziskovalno delo.

Intended learning outcomes:**Knowledge and Understanding:**

On completion of this course the student will be able to

- Construct philosophical essays of various types.
- Master the details of writing a scholarly essay, including the appropriate standards of style and

Transferable/Key Skills and other attributes:

- Communication skills: writing and presenting a philosophical essay, oral skills of expression in presentations and discussions, dialogue and group discussion.
- Problem solving: autonomus research.

Metode poučevanja in učenja:

• Predavanja • Presentacije • Seminar • Domače naloge

Learning and teaching methods:

• Lectures • Presentations • Seminar • Homework assignments

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

- prezentacije
- opravljeni seminarji

20

40

- presentations
- completed seminars

• ustni zagovor	30	• oral exam
• sodelovanje pri predavanjih in seminarju	10	• collaboration in lectures and seminar

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. ŠUSTER, Danilo. Kaj delajo filozofi? Maribor: Kulturni center, 2019. Zbirka Znanstvena monografija, 008. [COBISS.SI-ID 97553153]
2. ŠUSTER, Danilo. On a consequence in a broad sense. Croatian journal of philosophy. 2018, vol. 18, no. 54, str. 433-453. [COBISS.SI-ID 24367624]
3. ŠUSTER, Danilo. Argument med obliko in vsebino. Analiza : časopis za kritično misel. 2017, letn. 21, št. 2, str. 23-43. [COBISS.SI-ID 66059106]
4. BORSTNER, Bojan, BREGANT, Janez, GARTNER, Smiljana. Critical thinking between theory and practice : thought experiments as an element of argumentation. V: ABERŠEK, Boris (ur.), et al. *Cognitive science in education and alternative teaching strategies*. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars, 2017. Str. 161-176. ISBN 1-4438-5684-3, ISBN 978-1-4438-5684-3. [COBISS.SI-ID [23394312](#)]
5. BORSTNER, Bojan. Stilske vežbe ili šta to danas filozofi (treba da) rade. V: ARSENIJEVIĆ, Miloš (ur.), LAZOVIĆ, Živan (ur.). *U sećanje na Svetlanu Knjazev-Adamović : zbornik radova njenih prijatelja, učenika i kolega*. Beograd: Srpsko filozofsko društvo: Institut za filozofiju: Filozofski fakultet, 2016. Str. 55-71. ISBN 978-86-6427-053-3. [COBISS.SI-ID [23175176](#)]
6. GARTNER, Smiljana, BORSTNER, Bojan. Kritično mišljenje kot element izobraževanja. V: ABERŠEK, Boris (ur.), FLOGIE, Andrej (ur.), ŠVERC, Alenka (ur.). *Sodobno kognitivno izobraževanje in transdisciplinarni modeli učenja : pedagoška strategija*. Maribor: Fakulteta za naravoslovje in matematiko, 2015. Str. 119-125. ISBN 978-961-6657-55-6. http://ist.tehnika.um.si/wp-content/uploads/2015/10/Monografija_SI_1.pdf. [COBISS.SI-ID [22071048](#)]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Magistrska naloga

Course title: MA Thesis

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester
Študijski program druge stopnje Filozofija DP NEP		2.	4.
Second-cycle (Master's) study programme in Philosophy (Double-Major Option)		2.	4.

Vrsta predmeta / Course type

Obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
		15			225	8

Nosilec predmeta / Lecturer:

Vsi izvajalci/All lecturers.

Jeziki /

Predavanja / Lectures: slovenski, Slovene

Languages:

Vaje / Tutorial: slovenski, Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

None.

Vsebina:

Magistrsko delo in formalni pogoji za dokončanje študija na 2. stopnji;

- Mentorstvo; • Izbira teme magistrskega dela v kontekstu razumevanja zakonitosti raziskovalnega dela; • Značilnosti teoretskega raziskovalnega dela; • Značilnosti empiričnega raziskovalnega dela; • Načrtovanje faz raziskovalnega dela; • Pisanje raziskovalnega poročila – uporaba znanstvenega aparata

Content (Syllabus outline):

Master Thesis and formal prerequisites for finishing the second degree study programme;

- mentorship; • choice of theme for Master Thesis in the context of understanding the rules of research work; • characteristics of theoretical research work; • characteristics of empirical research work; Planning of research work phases; • writing of research report – use of scientific apparatus.

Temeljni literatura in viri / Readings:

1. Eco, Umberto (2003). Kako napišemo diplomsko delo. Ljubljana: Vale-Novak.
2. Cencič, Majda (2002). Pisanje in predstavljanje rezultatov raziskovalnega dela : kako se napiše in predstavi diplomsko delo (nalogo) in druge vrste raziskovalnih poročil. Ljubljana: Pedagoška fakulteta.
3. Čagran, B., Pšunder, M., Fošnarič, S. (2004). Priročnik za izdelavo diplomskega dela. 2. izd. Maribor: Pedagoška fakulteta.

Cilji in kompetence:

Študent/ka:

- zna opredeliti raziskovalni problem, • zna poiskati ustrezno literaturo, • zna izpeljati ustrezne raziskovalne postopke, • zna interpretirati dobljene podatke • zna skladno s Pravilnikom o diplomiranju oblikovati magistrsko delo.

Objectives and competences:

Student:

- can define research problem, • can find appropriate literature, • can use appropriate scientific sources, • can use empirical pedagogical research methods, and ways of collecting and analysing the data, • can prepare the writing research report (MA work).

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

- predpisov, povezanih z zaključkom študija; • okoliščin, ki opredeljujejo izbor raziskovalnega problema in ustrezne metodologije; • znanstvenega aparata. V okviru magistrskega seminarja naj bi študent dokončal ali napisal večji del magistrskega dela.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: • Usposobljenost za raziskovalno delo in pisanje raziskovalnih poročil.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

- of regulations connected with the finishing of studies • of circumstances defining the choice of research • problem and the appropriate methodology • of scientific apparatus - Within the Master Seminar, the student should finish his/her Master Thesis or write the major part of it.

Transferable/Key Skills and other attributes:

Qualification for research work and writing of research reports

Metode poučevanja in učenja:

Razgovor. • Problemska metoda. • Individualno delo.

Learning and teaching methods:

Conversation. • Problem-based approach. • Individual work

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Poročilo o magistrski nalogi.	70	Research report (MA work).
Zagovor magistrske naloge.	30	Oral presentation of MA work.

Reference nosilca / Lecturer's references:

I. Izbirni predmeti

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Izbrane teme iz Platona in Aristotela
Course title:	Selected issues from Plato and Aristotle

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester
Študijski program druge stopnje Filozofija DP NEP		2.	3.
Second-cycle (Master's) study programme in Philosophy (Double-Major Option)		2.	3.

Vrsta predmeta / Course type

izbirni/elective

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15		15			120	5

Nosilec predmeta / Lecturer:

dr. Boris Vežjak

Jeziki /	Predavanja / Lectures:	slovenski, Slovene
Languages:	Vaje / Tutorial:	slovenski, Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsebina:

Vsebinsko se predmet loteva izbranih tem Platonove filozofije in in njenega odmeva v Akademiji:

- vprašanje teorije idej in metafizike
- spoznavna teorija
- struktura in nastanek sveta
- odnos duša-telo
- vrline in ideja dobrega
- teorija države
- nauk o prvih počelih ter Aristotela in peripatetične filozofije:
- teorija metafizike in bitnosti
- filozofija narave,
- nauk o duši,
- logika in spoznavna teorija,
- etika in politična filozofija

Content (Syllabus outline):

The course covers the following selected issues from Plato's philosophy and its impact on the followers of his Academy:

- the question of theory of forms and metaphysics
- theory of knowledge
- structure and origin of world
- soul-body relation
- virtues and the form of good
- theory of polis and from Aristotle and the Peripatetic school:
- metaphysics and theory of substance
- philosophy of nature
- psychology
- logic and theory of knowledge
- ethics and political philosophy.

Temeljni literatura in viri / Readings:

1. Platon: Zbrana dela, prevedel Gorazd Kocijančič, Mohorjeva založba, Celje 2004. (izbor)
2. Platon: Parmenid, prevedel Boris Vežjak, Založba ZRC, Ljubljana 2001.
3. Aristotel: Metafizika, prevedel Valentin Kalan, Založba ZRC, Ljubljana 1999.
4. Aristotel: Kategorije, prevedel Franci Zore, Založba ZRC, Ljubljana 2004.
5. Aristotel: Nikomahova etika, prevedel Kajetan Gantar, Slovenska Matica, 2002.

Cilji in kompetence:

Glavni smoter predmeta je v seznanitvi slušateljev z dvema poglavitnima predstavnikova predmoderne evropske filozofije, Platona in Aristotela. Pozornost bo osredotočena na obravnavo osnovnih filozofskih problemov v njihovih filozofijah in analizo argumentov, pri čemer je poudarek na tistih, ki so zgodovinskofilozofsko odigrali tehtnejšo vlogo. Študenta se ob prikazu samega razvoja evropske filozofije navaja na samostojno interpretativno delo in analitično branje tekstov.

Objectives and competences:

The main aim of this lecture is to introduce students into two main representatives of premodern European philosophy, namely that of Plato and Aristotle. Lectures follow the presentation of the most recognized philosophical problems in Plato and Aristotle through analyzing the arguments, paying attention to those playing substantial role in the history of philosophy. Students will be accustomed to work autonomously on interpretation of philosophical issues as well as analytical reading of texts.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

- Študent pridobi znanja iz filozofij in filozofske metode Platona in Aristotela, ki mu ponujajo uvid in razumevanje problemov iz tega obdobja zgodovine filozofije.
- Študent pridobi kompetence za samostojno razmišljanje o teh problemih in prenašanje znanja ali poučevanje.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- Sposobnost prepoznati filozofski problem v Platonovih in Aristotelovih argumente.
- Sposobnost skrbne interpretacije in primerjave različnih besedil obeh avtorjev.
- Jasen vpogled v osnovne teorije in argumente v platonski in aristotelški tradiciji filozofije.
- Sposobnost uporabljati in razumeti filozofsko terminologijo obeh.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

- Student gains knowledge of basic philosophical issues and methods of Plato and Aristotle, which helps him to understand the problems and its solutions from these period of history of philosophy.
- Student develops his competences for individual thinking about these issues and transferring the knowledge or teaching others.

Transferable/Key Skills and other attributes:

- Ability to recognize the philosophical problems of Plato's and Aristotle's arguments.
- Ability for careful interpretations and comparison of variety of texts of both authors.
- Clear insight into basic theories and arguments within Platonic and Aristotelean tradition of philosophy.
- Ability to use and comprehend philosophical terminology both of them.

Metode poučevanja in učenja:

Poudarek ni le za formalni izvedbi predavanj, temveč tudi na interaktivnih poučevalnih strategijah, kot so skupinske razprave in individualno delo doma. Študente se vzpodbuja, da na teh debatah raziskujejo probleme in nadgrajujejo svoje razumevanje.

Learning and teaching methods:

The focus is not just toward formal lectures but also interactive teaching strategies, such as group sessions, debate and individual home work. Students will be encouraged to use these sessions for problem exploration, discussion and the enhancement of understanding.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Pisni izpit	60	Written exam
Domače delo in sodelovanje	20	Home work and discussion
Udeležba	20	Participation in class

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. VEZJAK, Boris. The Ring of Gyges and the philosophical imagination. V: BORSTNER, Bojan (ur.), GARTNER, Smiljana (ur.). Thought experiments between nature and society : a festschrift for Nenad Miščević. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars. 2017, str. 410-424. [COBISS.SI-ID [23256328](#)]
2. VEZJAK, Boris. Argumenti ad hominem : k zgodovinskemu izvoru. Analiza : časopis za kritično misel, ISSN 1408-2969, 2017, letn. 21, št. 2, str. 61-74. [COBISS.SI-ID [66060898](#)]
3. VEZJAK, Boris. Aristotel proti Platonu : variacije dokaza tretjega človeka in samopripis idej. Filozofski vestnik, ISSN 0353-4510. [Tiskana izd.], 2017, letn. 38, št. 1, str. 23-46, 206. [COBISS.SI-ID [42244397](#)]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Kant in metafizika izkustva
Course title:	Kant and the Metaphysics of Experience

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester
Študijski program druge stopnje Filozofija DP NEP		2.	3.
Second-cycle (Master's) study programme in Philosophy (Double-Major Option)		2.	3

Vrsta predmeta / Course type

izbirni/elective

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15		15			120	5

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Bojan Borstner, dr. Nenad Miščević

Jeziki /

Predavanja / Lectures: slovenski, Slovene

Languages:

Vaje / Tutorial: slovenski, Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsebina:

Content (Syllabus outline):

• Kantova razlaga argumentov za transcendentalni idealizem v Kritiki čistega uma. • Analiza argumentov, da so prostor, čas in kategorije skupno s transcendentalno enotnostjo apercipcije pogoji za izkustvo. • Razprava o problemu, kako lahko apriorni pogoji določajo podlago za našo vednost o svetu. • Vloga imaginacije v izkustvu.

• Kant's explanation of and arguments for transcendental idealism in The Critique of Pure Reason. • examination of the arguments that space, time and the categories, together with the transcendental unity of apperception, are the conditions of experience. • discussion of the problem how the conditions provide the basis for knowledge of the world. • the role of imagination in experience will be considered.

Temeljna literatura in viri / Readings:

Kant, I. (1781/87) Kritik der reinen Vernunft. Riga: J. F. Hartnack.

Berilo/Reader – izbor iz tekstov avtorjev kot so: H. Allison, K. Ameriks, L. E. Beck, J. Bennet, R. Brandt, W. Cara, M. Gramm, D. Henrich, H. J. Paton, W. Sellars, P. Strawson,

Cilji in kompetence:

Objectives and competences:

Študenti si bodo pridobili podrobno vednost o Kritiki čistega uma, razumeli Kantovo filozofijo v odnosu do njegovih predhodnikov in demonstrirali zmožnost kritičnega preučevanja filozofskih tez in argumentov.

On completion of this subject, students should have a detailed knowledge of the Critique, understand Kant's philosophy in relation to his predecessors, and demonstrate an ability to critically examine philosophical theses and arguments.

Predvideni študijski rezultati:**Znanje in razumevanje:**

- Po zaključku tega predmeta bo študent sposoben
- brati in razumevati filozofske tekste.
- filozofsko kritično proučiti pomembna vprašanja v luči posameznih Kantovih pozicij.
- racionalne argumentacije posameznih pozicij za in proti v ustni in pisni obliki.
- ponuditi kritične poglede na različne pristope k vprašanju realnosti v kontekstu dihotomije pojavno/noumenalno.
- racionalnega zagovora posameznih pozicij o prostoru, času in kategorijah razuma.
- utemeljevanja ontoloških in epistemoloških odločitev in izbir v odnosu do Kantove metafizike izkušenj.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- zmožnost kritičnega preučevanja različnih argumentov in tez,
- zmožnost pisati jasno in razumljivo o abstraktnih problemih,
- zmožnost organiziranja argumentov v koherentno obliko,
- zmožnost raziskovanj

Intended learning outcomes:**Knowledge and Understanding:**

- The ability to read and comprehend philosophical writings.
- The ability to critically and philosophically examine significant issues in Kant's metaphysics.
- The ability to cogently argue (verbal and written) for or against a variety of issues
- The ability to offer new viewpoints on competitive approaches to common problems of reality in the context of the dichotomy phenomenal/noumenal.
- The ability to rationalize and defend position about space, time and categories of understanding. Argumentation for and against different ontological and epistemological accounts of Kant's metaphysics of experience

Transferable/Key Skills and other attributes:

- an ability to critically examine arguments and theses,
- be able to write clearly about abstract debates,
- be able to marshal arguments into a coherent case,
- be able to conduct research based on monographic and periodical literature.

Metode poučevanja in učenja:

- Predavanja,
- Seminarji,
- Kratke predstavitve pozicij.

Learning and teaching methods:

- Lectures,
- Tutorials,
- Presentation of short entry.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

• Vsakokratna aktivnost v kurzu,	5	• Student's activity on course,
• Predstavitev krajšega referata,	20	• Short paper presented in course,
• Raziskovalna seminarska naloga,	35	• Research paper and its presentation,
• Ustni izpit.	40	• Oral exam.

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. BORSTNER, Bojan, GARTNER, Smiljana. Almost the same but still different : assimilation, integration and amalgamation. V: BORSTNER, Bojan (ur.), ONIČ, Tomaž (ur.), ZUPAN, Simon (ur.). *Od jezika k filozofiji in nazaj : Festschrift ob 75-letnici Dunje Jutronić*. 1. izd. Maribor: Univerzitetna založba Univerze, 2019. Str. 223-239. ISBN 978-961-286-273-2. <http://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/415/419/693-2>. [COBISS.SI-ID [24662024](#)]
2. BORSTNER, Bojan, BREGANT, Janez, GARTNER, Smiljana. Critical thinking between theory and practice : thought experiments as an element of argumentation. V: ABERŠEK, Boris (ur.), et al. *Cognitive science in education and alternative teaching strategies*. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars, 2017. Str. 161-176. ISBN 1-4438-5684-3, ISBN 978-1-4438-5684-3. [COBISS.SI-ID [23394312](#)]
3. BORSTNER, Bojan. Stilske vežbe ili šta to danas filozofi (treba da) rade. V: ARSENIJEVIĆ, Miloš (ur.), LAZOVIĆ, Živan (ur.). *U sećanje na Svetlanu Knjazev-Adamović : zbornik radova njenih prijatelja, učenika i kolega*. Beograd: Srpsko filozofsko društvo: Institut za filozofiju: Filozofski fakultet, 2016. Str. 55-71. ISBN 978-86-6427-053-3. [COBISS.SI-ID [23175176](#)]
4. MIŠČEVIĆ, Nenad. Structured justification - the experiential and the a priori. V: ARSENIJEVIĆ, Miloš (ur.), LAZOVIĆ, Živan (ur.). *U sećanje na Svetlanu Knjazev-Adamović : zbornik radova njenih prijatelja, učenika i kolega*. Beograd: Srpsko filozofsko društvo: Institut za filozofiju: Filozofski fakultet, 2016. Str. 177-197. ISBN 978-86-6427-053-3. [COBISS.SI-ID [23175432](#)]
5. MIŠČEVIĆ, Nenad. The value of self-knowledge. V: BERČIĆ, Boran (ur.). *Perspectives on the self*. Rijeka: University, 2017. Str. 99-121. ISBN 978-953-7975-57-9. [COBISS.SI-ID [24031752](#)]
6. MIŠČEVIĆ, Nenad. Are thought experiments done in the head? Ule, Wittgenstein and enactments in thought. V: MARKIČ, Olga (ur.), et al. *Filozofska pot Andreja Uleta*. 1. izd. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2019. Str. 43-56, tabela. ISBN 978-961-06-0182-1. [COBISS.SI-ID [69523042](#)]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Filozofija in psihoanaliza

Course title: Philosophy and psychoanalysis

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester
Študijski program druge stopnje Filozofija DP NEP		1., 2.	2., 3.
Second-cycle (Master's) study programme in Philosophy (Double-Major Option)		1., 2.	2., 3.

Vrsta predmeta / Course type

izbirni/elective

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15		15			120	5

Nosilec predmeta / Lecturer:

dr. Boris Vežjak

Jeziki /

Predavanja / Lectures: slovenski, Slovene

Languages:

Vaje / Tutorial: slovenski, Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

/

Prerequisites:

/

Vsebina:

Predmet obravnava osnovne ideje psihoanalize, kot so nezavednost, seksualnost, nagon, fantazija, transfer, nevroza. Psihoanalitične ideje so obravnavane v kontekstu filozofske relevantnosti na način, da je dan poudarek etičnim, eksistencialnim, družbenim in kulturnim aspektom psihoanalitičnih klasikov, predvsem S. Freuda in C. G. Junga. Ob psihoanalitičnih teorijah so predstavljeni filozofi (npr. Nietzsche, Heidegger, Žižek) in njihov vpliv na psihoanalizo. Predmet se dotakne tudi odnosa psihoanalize do feminizma in kulturne kritike na podlagi teorije duševnosti in kulture v perspektivi freudovske psihoanalitične ideje.

Content (Syllabus outline):

The course on Philosophy and psychoanalysis tackles central ideas of psychoanalysis, which include the unconscious, drive, sexuality, fantasy, transference, neurosis. These ideas are examined within the context of a philosophical inquiry, especially when dealing or illuminating ethical, existential, social and cultural questions. The course also covers a survey of different psychoanalytical theories, especially those of S. Freud and C. G. Jung, as well as philosophers with affinities or influence on the development of psychoanalytical concepts, e.g. Nietzsche, Heidegger or Žižek. The relationship between psychoanalysis and feminism or cultural critique is also considered on the basis of philosophical issues of the theory of mind and culture, developed by Freudian psychoanalysis.

Temeljni literatura in viri / Readings:

- S. Freud, Metapsihološki spisi, Škuc-FF, Ljubljana 1987.
- S. Freud, Nelagodje v kulturi, Gyrus, Ljubljana 2001.
- C. G. Jung, Arhepiti, kolektivno nezavedno, sinhroniciteta. Katedra, Maribor 1995.
- M. Božovič (ur.), Filozofija skozi psihoanalizo, Društvo za teoretsko psihoanalizo, Ljubljana 1993.

Cilji in kompetence:

Objectives and competences:

Poglavitni cilj je v vpeljavi študentov samostojno obravnavo in razumevanje ključnih psihoanalitičnih pojmov v navezavi na filozofska vprašanja. Študente se navaja na avtonomno delo ob interpretaciji filozofskih vprašanj v psihoanalizi, kot tudi na analitično branje besedil.

The main aim is to provide students the comprehension of key psychoanalytical terms in connection to philosophy. Students will be accustomed to work autonomously on interpretation of philosophical issues in psychoanalysis well as analytical reading of texts.

Predvideni študijski rezultati:

Študent pridobi znanja iz osnovnih filozofskih vprašanj znotraj področja psihoanalize, pa tudi ključnih psihoanalitičnih terminov. Študent pridobi kompetence za samostojno razmišljanje o teh problemih in prenašanje znanja ali poučevanje. Sposobnost razpravljanja o velikih temah iz področja psihoanalize in njenih filozofskih podlagah.

Sposobnost skrbne interpretacije in primerjave različnih psihoanalitičnih stališč. Sposobnost uporabljati in razumeti psihoanalitično terminologijo in koncepte.

Intended learning outcomes:

Student gains knowledge of basic philosophical issues within the field of psychoanalysis as well as the key psychoanalytical terms. Student develops his competences for individual thinking about these issues and transferring the knowledge or teaching others.

Ability to discuss some major topics in psychoanalysis or its philosophical background. Ability for careful interpretations and comparison of variety of psychoanalytical views. Ability to use and comprehend psychoanalytical terminology and concepts.

Metode poučevanja in učenja:

Poudarek ni le za formalni izvedbi predavanj, temveč tudi na interaktivnih poučevalnih strategijah, kot so skupinske razprave in individualno delo doma. Študente se vzpodbuja, da na teh debatah raziskujejo probleme in nadgrajujejo svoje razumevanje.

Learning and teaching methods:

The focus is not just toward formal lectures but also interactive teaching strategies, such as group sessions, debate and individual home work. Students will be encouraged to use these sessions for problem exploration, discussion and the enhancement of understanding.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Pisni ali ustni izpit.	60	Written or oral exam.
Referat, kolokvijske naloge in sodelovanje.	20	Presentation, coursework and discussion.
Udeležba.	20	Participation.

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. VEZJAK, Boris. Seksizem in mizoginija skozi psevdoznanstveni diskurz : medijski konteksti obravnave "napačnega spola". Javnost, ISSN 1318-3222, 2018, letn. 25, supl., str. S97-S113, doi: [10.1080/13183222.2018.1554314](https://doi.org/10.1080/13183222.2018.1554314)

2. VEZJAK, Boris. Znanost in logično mišljenje : razumevanje logičnih zmot pri otrocih. Analiza : časopis za kritično misel, ISSN 1408-2969, 2018, letn. 22, št. 3, str. 5-18. [COBISS.SI-ID [24461064](#)]

3. VEZJAK, Boris. Nedosegljivost resnice : znanost, etika in Frankfurtov bullshit. V: MARKIČ, Olga (ur.), et al. Filozofska pot Andreja Uleta. 1. izd. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 2019, str. 57-68. [COBISS.SI-ID [69509730](#)]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160

2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Ontologija družbenega sveta

Course title: Ontology of social reality

Študijski program in stopnja	Študijska smer	Letnik	Semester
Study programme and level	Study field	Academic year	Semester
Študijski program druge stopnje Filozofija DP NEP		2.	3.
Second-cycle (Master's) study programme in Philosophy (Double-Major Option)		2.	3.

Vrsta predmeta / Course type

izbirni/elective

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja	Seminar	Vaje	Klinične vaje	Druge oblike študija	Samost. delo	ECTS
Lectures	Seminar	Tutorial	work	work	Individ. work	
15		15			120	5

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Bojan Borstner, dr. Nenad Miščević

Jeziki / Languages:

Predavanja / Lectures: slovenski / Slovene

Vaje / Tutorial: slovenski / Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Jih ni.

None.

Vsebina:

- Vprašanje ontologije družbene stvarnosti in v kakšnem odnosu je le ta do fizikalne in psihične stvarnosti.
- Pojasnitve v družbenih vedah, podobnosti in razlike s pojasnitvami v naravoslovnih znanostih.
- Vloga racionalnosti v vzpostavljanju in razumevanju družbenih pojavov.
- Vrste zakonov in teorij v družbenih vedah.
- (Ne)Zmožnost družbenih ved v napovedovanju, razumevanju in pojasnjevanju pojavov kot je 11. september.

Content (Syllabus outline):

- The question of the nature of social reality and its relation to physical and psychological reality.
- Explanations in social sciences and how they resemble, or differ from, explanations in natural sciences.
- The role of rationality in the constitution and understanding of social phenomena.
- Types of laws and theories in social sciences.
- (Dis)Ability of social sciences to predict, understand and explain phenomena such as September 11th.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Viri (odlomki iz tekstov):

Berilo/Reader: izbor iz sodobnih tekstov.

Hacking, I. (1983). Representing and Intervening. Cambridge: CUP.

Hacking, I. (1999). The Social Construction of What? Cambridge, Mass.: HUP.

Hacking, I. (2002). Historical Ontology. Cambridge, Mass.: HUP.

Searle, J. R. (1995). The Construction of Social Reality. New York: The Free Press.

Cilji in kompetence:

- ☐ Razlikovanje med z naravnim redom stvari in socialno konstrukcijo.
- ☐ Omejitve vseh vrst relativizma.
- ☐ Zagovor naturalizma.
- ☐ Vzpostavitev regionalnih ontologij.

Objectives and competences:

- ☐ Critical thinking includes understanding of a distinction between „real world“ and „social construction“ of the world.
- ☐ Limits and problems of different kinds of relativism.
- ☐ Pro et contra in the case of naturalism.
- ☐ Introducing of regional ontologies

Predvideni študijski rezultati:

<p>Po zaključku tega predmeta bo študent sposoben: ☐ brati in razumevati filozofske tekste,</p> <ul style="list-style-type: none">• filozofsko kritično proučiti pomembna vprašanja v luči posameznih sodobnih pozicij,• racionalne argumentacije posameznih pozicij za in proti v ustni in pisni obliki,• ponuditi kritične poglede na različne pristope k vprašanju realnosti,• racionalnega zagovora posameznih ontoloških pozicij o družbeni stvarnosti.• Sprejemati utemeljene etične odločitve o posameznih specifičnih procesih in dejanjih v družbeni stvarnosti. <p>Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:</p> <ul style="list-style-type: none">• kritičnega proučevanja pomembnih filozofskih vprašanj in problemov v družbi,• racionalne argumentacije posameznih pozicij za in proti v ustni in pisni obliki,• povezovanja ontoloških, epistemoloških in posameznih praktičnih problemov ter iskanja odgovor na le-te.
--

Intended learning outcomes:

<p>The ability to read and comprehend philosophical writings.</p> <ul style="list-style-type: none">• The ability to critically and philosophically examine significant issues in society.• The ability to cogently argue (verbal and written) for or against a variety of issues• The ability to offer new viewpoints on competitive approaches to common problems of reality.• The ability to rationalize and defend ontological positions in the field of social reality.• The ability to make sound ethical decisions relative to different specific processes and practices in social reality. <p>Transferable/Key Skills and other attributes:</p> <ul style="list-style-type: none">• The ability to critically examine significant issues in different fields of social practices.• The ability to cogently argue (verbal and written) for or against a variety of issues• The ability to relate different ontological, epistemological and ethical questions and problems and to find proper answers to these challenges.
--

Metode poučevanja in učenja:

<ul style="list-style-type: none">☐ Predavanja☐ Usmerjena diskusija temelječa na pripravljenih krajši predstavitev pozicij za in proti.☐ Raziskovalni seminarski teksti in njihove predstavitve

Learning and teaching methods:

<p>Lectures Position papers-controversial topics (pro et contra). Research papers and their presentations</p>

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

<ul style="list-style-type: none">☐ Vsakokratna aktivnost pri pouku☐ Predstavitev sem. referata☐ Raziskovalni seminarski tekst☐ Ustni izpit	<p>5% 20% 30% 45%</p>	<p>Active participation in class Short paper presented in course Research paper and its presentation Oral exam</p>
--	---	--

Reference nosilca / Lecturer's references:

<p>1. MIŠČEVIĆ, Nenad. Platonova Država kot politični miselni eksperiment. Analiza : časopis za kritično misel. 2016, letn. 20, št. 3/4, str. 5-18. ISSN 1408-2969. [COBISS.SI-ID 63298402]</p>

2. MIŠČEVIĆ, Nenad. Sentimentalist contractualism - the first steps. *Acta analytica : philosophy and psychology*. winter 2019, vol. 34, no. 4, str. 427-446. ISSN 0353-5150. DOI: 10.1007/s12136-019-00406-z. [COBISS.SI-ID 24976136]
3. MIŠČEVIĆ, Nenad. Populists, samaritans and cosmopolitans. What is the right alliance?. *Croatian journal of philosophy*. 2019, vol. 19, no. 55, str. 119-136. ISSN 1333-1108. [COBISS.SI-ID 24785928]
4. BORSTNER, Bojan, GARTNER, Smiljana. Almost the same but still different : assimilation, integration and amalgamation. V: BORSTNER, Bojan (ur.), ONIČ, Tomaž (ur.), ZUPAN, Simon (ur.). *Od jezika k filozofiji in nazaj : Festschrift ob 75-letnici Dunje Jutronić*. 1. izd. Maribor: Univerzitetna založba Univerze, 2019. Str. 223-239. ISBN 978-961-286-273-2. <http://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/415/419/693-2>. [COBISS.SI-ID 24662024]
5. BORSTNER, Bojan, BREGANT, Janez, GARTNER, Smiljana. Critical thinking between theory and practice : thought experiments as an element of argumentation. V: ABERŠEK, Boris (ur.), et al. *Cognitive science in education and alternative teaching strategies*. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars, 2017. Str. 161-176. ISBN 1-4438-5684-3, ISBN 978-1-4438-5684-3. [COBISS.SI-ID 23394312]
6. BORSTNER, Bojan. Stilske vežbe ili šta to danas filozofi (treba da) rade. V: ARSENIJEVIĆ, Miloš (ur.), LAZOVIĆ, Živan (ur.). *U sećanje na Svetlanu Knjazev-Adamović : zbornik radova njenih prijatelja, učenika i kolega*. Beograd: Srpsko filozofsko društvo: Institut za filozofiju: Filozofski fakultet, 2016. Str. 55-71. ISBN 978-86-6427-053-3. [COBISS.SI-ID 23175176]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Filozofija in umetna inteligenca
Course title:	Philosophy and Artificial Intelligence

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study option	Letnik Academic year	Semester Semester
Študijski program druge stopnje Filozofija DP NEP		2.	3.
Second-cycle (Master's) study programme in Philosophy (Double- Major Option)		2nd	3rd

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15		15			120	5

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Predavanja / Lectures:
Languages: Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Pogoji za vključitev v delo:
Pogojev ni.
Pogoji za opravljanje študijskih obveznosti:
Vsaka izmed naštetih obveznosti mora biti opravljena s pozitivno oceno.
Pozitivna ocena seminarske naloge je pogoj za pristop k pisnemu izpitu.

Prerequisites:

Prerequisites for attending the course:
None.
Prerequisites for completing the course:
Each of the mentioned commitments must be assessed with a passing grade.
Passing grade of seminar work is required for taking the written exam.

Vsebina:

- Filozofija duha in umetna inteligenca: reprezentacije, intencionalnost, komputacija.
- Umetna inteligenca: začetki, cilji, pristopi, problemi.
- Filozofska vprašanja znotraj umetne inteligence: ali stroji lahko mislijo, ali se stroji zavedajo, ali stroji lahko čutijo, ali stroji ravnajo svobodno.

Content (Syllabus outline):

- Philosophy of mind and artificial intelligence: representations, intentionality, computation.
- Artificial intelligence: beginnings, aims, approaches, problems.
- Philosophical questions within artificial intelligence: can machines think, are computers conscious, can machines sense, are computers free in acting.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Copeland, J. (2012):. *Artificial Intelligence: A Philosophical Introduction*. Oxford: Blackwell Publishing.
 Boden, M. (2018). *Artificial Intelligence: A Very Short Introduction*. Oxford: Oxford University Press.
 Larson, E. K. (2021). *The Myth of Artificial Intelligence: Why Computers Can't Think the Way We Do*. Cambridge: Harvard University Press.
 Liao, M. S. (ur.) (2020). *Ethics of Artificial Intelligence*. Oxford: Oxford University Press.
 Wooldridge, M. (2021). *A Brief History of Artificial Intelligence: What It Is, Where We Are, and Where We Are Going*. Oxford: Oxford University Press.

Cilji in kompetence:

Cilj tega predmeta je razvijati filozofske kompetence in argumentativne sposobnosti s pomočjo razumevanja problemov s področja umetne inteligence ter razpravljanja o njihovih rešitvah, ki temelji na kritičnem ocenjevanju predlaganih odgovorov in iskanju samostojnih ter izvirnih rešitev.

Objectives and competences:

The objective of this course is to evolve philosophical competence and argumentative capacities by understanding problems of artificial intelligence and by discussing their solutions based on a critical evaluation of proposed answers and on a search for autonomous and original solutions.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Po zaključku tega predmeta bo študent sposoben:

- Znanje in razumevanje: prepoznati filozofska vprašanja v različnih vrstah razprav, jasno in z občutkom predstaviti različno stara besedila različnih tradicij, natančno izraziti misli pri analizi in oblikovanju zapletenih ter spornih problemov.
- Uporaba in analiza: analizirati in razvijati zdrave argumente ter prepoznati v njih logične zmote, metodološke napake, metaforične trditve ali nepotrjene ljudske modrosti, izmišljati ali odkrivati primere v podporo ali zoper neko stališče in razlikovati med tistimi, ki so relevantni, in tistimi, ki niso.
- Sinteza in vrednotenje: kritično preučevati in samostojno oblikovati najboljše argumente za

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

On completion of this course the student will be able to:

- Knowledge and understanding: identify underlying issues in all kinds of debates, sensitively interpret texts drawn from a variety of ages and traditions, express and formulate complex and controversial problems precisely.
- Use and analysis: analyse and construct sound arguments and recognise logical fallacies, methodological errors, rhetorical devices or unexamined conventional wisdom, invent or discover cases to support or challenge a position, and distinguish those that are relevant from those that are not.
- Synthesis and evaluation: critically examine and independently formulate the best arguments for variety of positions and look for their weakest

<p>različna stališča ter iskati njihove najšibkejše korake, strpno in odprto vrednotiti poglede in argumente drugih, konceptualizirati lastno filozofsko dejavnost.</p> <p>Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Spretnosti komuniciranja</i>: pisno izražanje pri pisanju kolokvijev, pisno izražanje pri pisanju seminarja, pisno izražanje pri opravljanju domačih nalog, ustno izražanje pri sodelovanju v razpravi, nastop. • <i>Uporaba informacijske tehnologije</i>: iskanje informacij na svetovnem spletu. • <i>Organizacijske spretnosti</i>: izdelava terminskega plana za izdelavo seminarja. • <i>Reševanje problemov</i>: znanstveno-filozofski problemi. • <i>Delo v skupini</i>: delo v skupini pri seminarju. 	<p>parts, evaluate views and arguments of others tolerantly and openly, conceptualize her own philosophical activity.</p> <p>Transferable/Key Skills and other attributes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Communication skills</i>: writing expression at completing colloquiums, writing expression at making a seminar, writing expression at doing house works, oral expression at collaborating in a discussion, presentation. • <i>Use of information technology</i>: search for information on the internet. • <i>Organisation skills</i>: creating a time table for completing a seminar. • <i>Problem solving</i>: scientific-philosophical problems. • <i>Working in a group</i>: working in a group in a seminar.
--	---

Metode poučevanja in učenja:

-
- Predavanja z razpravo;
- Seminarji: predstavitve in razprava.

Learning and teaching methods:

-
- Lectures with discussion;
- Seminars: presentations and discussion.

Načini ocenjevanja:

- Pisna naloga;
- Opravljen seminar s predstavitvijo, prisotnost in aktivna udeležba.
- Vsaka izmed naštetih obveznosti mora biti opravljena s pozitivno oceno.

Delež (v %) /
Weight (in %)

50
50

Assessment:

- Midterm exam;
- Completed seminar with presentation, attendance and active collaboration.
- Each of the mentioned commitments must be assessed with a passing grade.

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. STOŽER, Andraž, BREGANT, Janez. The colour dilemma : a subjectivist answer. V: BORSTNER, Bojan (ur.), GARTNER, Smiljana (ur.). *Thought experiments between nature and society : a festschrift for Nenad Miščević*. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars, 2017. Str. 274-285. ISBN 978-1-4438-8643-7, ISBN 1-4438-8643-2. [COBISS.SI-ID [23227912](#)]
2. LIPUŠ, Alen, BREGANT, Janez. Establishing illusionism. V: STRLE, Toma (ur.), KOLENIK, Tine (ur.), MARKIČ, Olga (ur.). *Kognitivna znanost : zbornik 22. Mednarodne multikonference Informacijska družba - IS 2019, 10. oktober 2019 : zvezek B = Cognitive Science : proceedings of the 22nd International Multiconference Information Society - IS 2019, 10 October, 2019, Ljubljana, Slovenia : volume B*. Ljubljana: Institut "Jožef Stefan", 2019. Str. 30-32. Informacijska družba. ISBN 978-961-264-157-3, ISBN 978-961-264-158-0. ISSN 2630-371X. http://library.ijs.si/Stacks/Proceedings/InformationSociety/2019/IS2019_Volume_B%20-%20Kognitivna%20znanost.pdf. [COBISS.SI-ID [24928776](#)]
3. BREGANT, Janez. Uganka zaznave in nekaj njenih rešitev. *Analiza : časopis za kritično misel*. 2018, letn. 22, št. 1, str. 17-34. ISSN 1408-2969. [COBISS.SI-ID [24347912](#)]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Jezik, misel in stvarnost
Course title:	Language, thought and reality

Študijski program in stopnja	Študijska smer	Letnik	Semester
Study programme and level	Study field	Academic year	Semester
Študijski program druge stopnje Filozofija DP NEP		2.	3.
Second-cycle (Master's) study programme in Philosophy (Double-Major Option)		2.	3.

Vrsta predmeta / Course type

izbirni/elective

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja	Seminar	Vaje	Klinične vaje	Druge oblike študija	Samost. delo	ECTS
Lectures	Seminar	Tutorial	work		Individ. work	
15		15			120	5

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Nenad Miščević, dr. Danilo Šuster

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lectures:** slovenski / Slovene
Vaje / Tutorial: slovenski / Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje

Prerequisites:

študijskih obveznosti:

Ni pogojev.

None.

Vsebina:

Filozofija zadnjih petdeset let se je v veliki meri osredotočala na probleme jezika in pomena. Mnogi filozofi upajo, da bodo jezikovni pristopi omogočili razvoj novij orodij v reševanju tradicionalnih filozofskih problemov. Obravnavane so tradicionalne teme iz filozofije jezika – pomen, referenca in resnica. Širši okvir vključuje:

- Razpravo o (anti) realizmu.
- Argumenti proti objektivnosti pomena (Wittgenstein, Quine ...).
- Husserl in fenomenološka teorija pomena
- Kripkejev problem sledenja pravilom
- Internalizem in eksternalizem (filozofija duha in filozofija jezika) ter nova teorija reference.
- Imena in opisi.
- Logična in slovnična oblika.
- Semantika in pragmatika.
- Resnica in teorija resnice.
- Nejasnost naravnega jezika.
- Fregejeva uganka.
- Kripkejeva uganka o prepričanjih.
- Moorov paradoks analize.

Content (Syllabus outline):

Philosophy over the last fifty years has become increasingly focused on issues about language and meaning. Many philosophers hope that examining these issues will allow us to develop new solutions and approaches to some long-standing philosophical problems. Traditional philosophic issues concerning language, such as meaning, reference, and truth, will be discussed. Special topics include:

- The realism/anti-realism debate.
- Husserl and phenomenological theory of meaning
- Internalism and externalism - philosophy of mind and philosophy of language and new theory of reference.
- Names and descriptions.
- Logical vs. grammatical form.
- The semantics-pragmatics distinction.
- Arguments used by Quine and/or Wittgenstein which challenge the objectivity of meaning.
- Truth and theories of truth.
- The vagueness of natural language.
- Kripke's rule-following paradox.
- Frege's puzzle.
- Kripke's puzzle concerning belief.
- Moore's paradox of analysis.

Temeljni literatura in viri / Readings:

- ☐ Austin, J. L. 1990: *Kako napravimo kaj z besedami*, Studia humanitatis, Ljubljana.
- ☐ Davidson, D. 1987: *Raziskave o resnici in interpretaciji*, Studia humanitatis, Ljubljana.
- ☐ Devitt, M., Sterelny, K. 1999: *Language and reality: an introduction to the philosophy of language*, B. Blackwell: Oxford.
- ☐ Hale, B., Wright, C. Ur. 1999: *A Companion to the Philosophy of Language*, B. Blackwell: Oxford.
- ☐ Kripke, S. 2000: *Imenovanje in nujnost*. Krtina, Ljubljana.
- ☐ Chomsky, N., *Znanje jezika: o naravi, izviru in rabi jezika*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1989.

Cilji in kompetence:

Cilj predmeta je dati znanje o osnovnih pojmih filozofije jezika in pomenu filozofije jezika za reševanje tradicionalnih filozofskih problemov.

Objectives and competences:

The objective of this course is to acquaint students with basic concepts of philosophy of language and the importance of these tools for solving traditional philosophical problems.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Po zaključku tega predmeta bo študent sposoben

- razumeti povezavo med jezikom (govorom) in mislijo;
- poznati razlike med sintakso, semantiko in pragmatiko v kontekstu človekove kognicije, družbe in kulture;
- izkazati znanje o osnovnih pojmi filozofije jezika, osnovnih problemih in ugankah s tega področja ter pomenu filozofije jezika za filozofijo nasploh;
- razumeti in analizirati probleme iz filozofije jezika in pristope k njihovemu reševanju;
- uporabiti zgodovinske vire v sodobnih razpravah.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- *Spretnosti komuniciranja:* pisno izražanje v seminarskem delu, ustno izražanje pri seminarskem nastopu in ustnem izpitu.
- *Reševanje problemov:* jezikovna izhodišča filozofskih problemov; razprava realizem/anti-realizem ter zveza med problemom internalizem / eksternalizem in novo teorijo reference.

Intended learning outcomes:Knowledge and understanding:

On completion of this course the student will be able to

- understand the relationship between thought and language;
- understand the distinction between syntax, semantics and pragmatics in the context of human cognition, society and culture;
- demonstrate knowledge on basic concepts of philosophy of language, basic problems and paradoxes and about the importance of philosophy of language for philosophy;
- understand and analyse problems in contemporary philosophy of language; use historical sources in contemporary issues.

Transferable/Key Skills and other attributes:

- *Communication skills:* writing and presenting a philosophical essay, oral skills of expression (exams).
- *Problem solving:* linguistic starting-points in philosophical problems in any area of philosophical enquiry; realism-anti realism debate, internalism / externalism debate and its roots in theory of reference.

Metode poučevanja in učenja:

- Predavanja
- Seminar
- Domače naloge

Learning and teaching methods:

- Lectures
- Seminar
- Homework assignments

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:Weight (in %) **Assessment:**

☐ ustni izpit opravljeni	40	☐ oral examination
☐ seminarji opravljeni	30	☐ completed seminars
☐ domače naloge	20	☐ completed homeworks
☐ sodelovanje pri predavanjih in seminarju	10	☐ collaboration in lectures and seminar

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. MIŠČEVIĆ, Nenad. 2021. "The primacy of semantics and how to understand it." V: MACAGNO, Fabrizio (ur.), CAPONE, Alessandro (ur.). *Inquiries in philosophical pragmatics : theoretical developments*. Cham: Springer, cop. 2021. Str. 33-48. *Perspectives in pragmatics, philosophy & psychology*, 27. ISBN 978-3-030-56437-7. ISSN 2214-3815. https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-56437-7_4, DOI: 10.1007/978-3-030-56437-7_4. [COBISS.SI-ID 47858179]

2. MIŠČEVIĆ, Nenad. 2018. Rođenje pragmatike. Beograd: Orion Art. ISBN 978-86-6389-074-9. [COBISS.SI-ID 24125448]
3. MIŠČEVIĆ, Nenad. Linguistic intuitions : the hybrid nature view. V: BORSTNER, Bojan (ur.), ONIČ, Tomaž (ur.), ZUPAN, Simon (ur.). *Od jezika k filozofiji in nazaj : Festschrift ob 75-letnici Dunje Jutronic.* 1. izd. Maribor: Univerzitetna založba Univerze, 2019. Str. 149-167, ilustr. ISBN 978-961-286-273-2. <http://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/415/419/693-2>. [COBISS.SI-ID 24661768]
4. 1. ŠUSTER, Danilo. Metaphors and other "abnormalities". V: BORSTNER, Bojan (ur.), ONIČ, Tomaž (ur.), ZUPAN, Simon (ur.). *Od jezika k filozofiji in nazaj : Festschrift ob 75-letnici Dunje Jutronic.* 1. izd. Maribor: Univerzitetna založba Univerze, 2019. Str. 185-202. <http://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/415/419/693-2>. [COBISS.SI-ID 24618504]
5. 2. ŠUSTER, Danilo. "The brain in vat" at the intersection. *Croatian journal of philosophy.* 2018, vol. 18, no. 52, str. 205-217. [COBISS.SI-ID 23887112]
6. 3. ŠUSTER, Danilo. Knowledge and conditionals of (dis)connection. *Croatian journal of philosophy.* 2015, vol. 15, no. 45, str. 267-293. [COBISS.SI-ID 22004744]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Filozofija religije

Course title: Philosophy of Religion

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester
Študijski program druge stopnje Filozofija DP NEP		2.	3.
Second-cycle (Master's) study programme in Philosophy (Double-Major Option)		2.	3.

Vrsta predmeta / Course type

izbirni/elective

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15		15			120	5

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Bojan Borstner

Jeziki /

Predavanja / Lectures: slovenski, Slovene

Languages:

Vaje / Tutorial: slovenski, Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

/

Prerequisites:

/

Vsebina:

• Filozofsko raziskovanje problema božjega obstoja. • tradicionalni argumenti za (ne)obstoja boga (ontološki, kozmološki, teleološki). • sodobni argumenti za (ne)obstoja boga (skrivnost obstoja, prvi vzrok, modalni ontološki dokaz, verjetnostni teleološki dokaz, teleološki dokaz brez vzročne redukcije). • dokaz iz pojava zla v svetu (za in proti božjemu obstoju). • čudeži in problem racionalnosti. • religija brez boga in bog brez dokaz(a)ov za obstoj. • urejenost sveta in nujnost inteligentnega načrtovalca. • sodobna znanstvena odkritja in njihov vpliv na razpravo o statusu religije • religijski pluralizem • smrt in nesmrtnost

Content (Syllabus outline):

• the perennial problem of God's existence. • traditional arguments (ontological, cosmological, teleological). • contemporary arguments (riddles of existence, first cause, modal ontological argument, teleological argument without causal reduction, ...). • argument from evil. • miracles and problems with rationality. • religion without god(s) and god(s) without proofs. • world-design and a need for (intelligent) designer. • recent scientific discoveries about the origins and nature of the physical universe and their impact on the debate. • religious pluralism • death and immortality

Temeljni literatura in viri / Readings:

Izbor (odlomki) iz tekstov:

Berilo/Reader – izbor klasičnih in sodobnih tekstov.

Hick, J. (1983) Philosophy of Religion. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice – Hall.

Pojman, L.(ur.) (1997) Philosophy of Religion. Atheneum, CA.: Wadsworth Publishing Company.

Cilji in kompetence:

Cilj tega predmeta je razviti kritično in analitično mišljenje v kontekstu vrednotenja filozofskih tekstov in argumentov, ki jih vsebujejo, razširiti svoje raziskovalne spretnosti in pridobiti spoznanje o zgodovinskem in disciplinarnem cilju predmetnega področja kurza, učinkovito uporabljati in vrednotiti bibliografske vire, razvijati svojo intelektualno avtonomno pozicijo, še posebej v odnosu do posameznih etičnih teorij in izboljšati svoje ustne in pisne spretnosti sporočanja.

Objectives and competences:

By the end of this course students will have developed their critical and analytical thinking in the assessment of philosophical texts and the arguments that they contain. They will extend their research skills and will gain a grasp of the historical and disciplinary scope of the subject. Students completing this course will become effective in evaluating and using a complex range of bibliographic resources and will be encouraged to develop intellectual autonomy, particularly with regard to ethical theory. It will also enhance their written communication skills.

Predvideni študijski rezultati:**Znanje in razumevanje:**

- Po zaključku tega predmeta bo študent sposoben
- brati in razumevati filozofske tekste. • filozofsko kritično proučiti pomembna vprašanja v luči posameznih sodobnih pozicij. • racionalne argumentacije posameznih pozicij za in proti v ustni in pisni obliki. • ponuditi kritične poglede na različne pristope k vprašanju realnosti in transcendence. • utemeljevanja ontoloških in epistemoloških odločitev in izbor v odnosu do vsakdanjih dejavnosti in sprejetih religioznih praks.
- opredeliti razlike v statusu boga in bogov

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- zmožnost kritičnega preučevanja različnih argumentov in tez, • zmožnost pisati jasno in razumljivo o abstraktnih problemih, • zmožnost organiziranja argumentov v koherentno obliko, • zmožnost raziskovanja

Intended learning outcomes:**Knowledge and Understanding:**

The ability to read and comprehend philosophical writings. • The ability to critically and philosophically examine significant issues in philosophy of religion. • The ability to cogently argue (verbal and written) for or against a variety of issues. • The ability to offer new viewpoints on competitive approaches to common problems of reality and transcendence. • Argumentation pro et contra for different ontological and epistemological stances in different religions • The ability to make sound decisions about different theories of God and gods.

Transferable/Key Skills and other attributes:

- an ability to critically examine arguments and theses, • be able to write clearly about abstract debates, • be able to marshal arguments into a coherent case, • be able to conduct research based on monographic and periodical literature.

Metode poučevanja in učenja:

• Predavanja, • Seminarji • Kratke predstavitve pozicij.

Learning and teaching methods:

• Lectures, • Tutorials, • Presentation of short entry.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

• Vsakokratna aktivnost v kurzu,
• Predstavitev krajšega referata,
• Raziskovalna seminarska naloga

20

20

60

• Participation in class
• Short paper presentation
• Research paper

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. BORSTNER, Bojan, GARTNER, Smiljana. Almost the same but still different : assimilation, integration and amalgamation. V: BORSTNER, Bojan (ur.), ONIČ, Tomaž (ur.), ZUPAN, Simon (ur.). *Od jezika k filozofiji in nazaj : Festschrift ob 75-letnici Dunje Jutronič*. 1. izd. Maribor: Univerzitetna založba Univerze, 2019. Str. 223-239. ISBN 978-961-286-273-2. <http://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/415/419/693-2>. [COBISS.SI-ID [24662024](#)]
2. BORSTNER, Bojan, BREGANT, Janez, GARTNER, Smiljana. Critical thinking between theory and practice : thought experiments as an element of argumentation. V: ABERŠEK, Boris (ur.), et al. *Cognitive science in education and alternative teaching strategies*. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars, 2017. Str. 161-176. ISBN 1-4438-5684-3, ISBN 978-1-4438-5684-3. [COBISS.SI-ID [23394312](#)]
3. BORSTNER, Bojan. Stilske vežbe ili šta to danas filozofi (treba da) rade. V: ARSENIJEVIĆ, Miloš (ur.), LAZOVIĆ, Živan (ur.). *U sećanje na Svetlanu Knjazev-Adamović : zbornik radova njenih prijatelja, učenika i kolega*. Beograd: Srpsko filozofsko društvo: Institut za filozofiju: Filozofski fakultet, 2016. Str. 55-71. ISBN 978-86-6427-053-3. [COBISS.SI-ID [23175176](#)]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Liberalna politična misel in njeni kritiki

Course title: Liberal political thought and its critics

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Študijski program druge stopnje Filozofija DP NEP		2.	3.
Second-cycle (Master's) study programme in Philosophy (Double-Major Option)		2.	3.

Vrsta predmeta / Course type

izbirni/elective

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15		15			120	5

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Nenad Miščević

Jeziki /

Predavanja / Lectures: slovenski, Slovene

Languages:

Vaje / Tutorial: slovenski, Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

/

Prerequisites:

/

Vsebina:

Liberalizem v najširšem pomenu vsebuje veliko vrst, nasprotujočih si stališč in odprtih vprašanj oziroma tem kot so narava svobode, demokracija v pravični družbi, obseg in bogastvo liberalnih idealov. To so razlogi, da se je potrebno z vso pozornostjo in natančnostjo seznaniti z le-timi. Tega pa ne moremo storiti, če pred tem ne usmerimo pozornost na natančno analizo konceptov, idej in najrazličnejših kritik, ki se vežejo na celotno polje liberalne politične misli.

Content (Syllabus outline):

Given that liberalism fractures on many types, competing visions and issues, like the nature of liberty, the place of democracy in a just society, the comprehensiveness and the reach of the liberal ideal we have to carefully examine concepts, ideas and critics that are related to the whole liberal political thought.

Temeljni literatura in viri / Readings:

1. Izbrani sodobni članki. / Selected contemporary articles.
2. Kymlicka, W. (2005). Sodobna politična filozofija. Ljubljana: Krtina.
3. Evans, M. (ur.) (2001). Edinburgh Companion to Contemporary Liberalism. Routledge.
4. Nozick, R. (1974). Anarchy, State and Utopia. New York: Basic Books.
5. Rawls, J. (1996). Political Liberalism. New York: Columbia University Press.

Cilji in kompetence:

- Študentom pomagati razumeti pomembne razprave v politični filozofiji - Vodenje študentov pri konceptualni analizi temeljnih pojmov, ki se navezujejo na liberalno politično misel - Omogočiti študentom, da na višjem nivoju razvijejo sposobnost napisati dobro argumentiran tekst.

Objectives and competences:

- To help students achieve an understanding of some important discussions in political philosophy - To guide students in the conceptual analysis some of the key concepts that are connected to the liberal political thought - To provide students the opportunity to develop the ability (at an advance level) to write well-argued paper.

Predvideni študijski rezultati:

- poznavanje in zavedanje miselnih podlag in širšega zgodovinskega konteksta liberalne politične misli - spoznavanje in globlje razumevanje izvora in značaja vplivnih tradicionalnih in sodobnih kritik liberalizma - Na osnovi vedenja in razumevanja temeljnih pojmov in dilem se bodo študenti naučili oblikovati, upravičiti in izraziti lastno mnenje o vsakem posameznem vprašanju ali problemu, ki se na polju liberalizma pojavlja.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: - sposobnost uvida v problem in njegovega reševanja, refleksija, problematizacija in analiza - sposobnost refleksije in konceptualizacije lastnega razmišljanja - sposobnost prepoznavanja, sprejemanja in vrednotenja razmišljanja drugih

Intended learning outcomes:

- knowledge and awareness of intellectual origins and historical context of liberal political thought - realizing and understanding influential traditional and contemporary critics of liberalism - On bases of knowledge and understanding basic concepts and dilemmas students are going to learn how to form and justify their own unique opinion on each topic concerning contemporary questions and problems concerning liberalism.

Transferable/Key Skills and other attributes: - ability to identify the problem and ability of solving, questioning and analyse - ability for reflection and conceptualisation of her own reasoning - ability for recognition, acceptance and evaluation of other's reasoning

Metode poučevanja in učenja:

- Predavanja - Kritično branje in razčlemba klasičnih in sodobnih filozofskih besedil - Vodena razprava

Learning and teaching methods:

- Lectures - Critical analysis of classical and contemporary philosophical texts - Discussion

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

a) Pisni izpit	35	a) Written exam
b) Pripravljenost na posamezne teme predavanj in seminarjev (diskusijski in pisni prispevki)	40	b) Preparedness on lectures and group seminars (a written contributions and a contribution in a form of discussion)
c) Seminarske vaje	25	c) Seminars

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. MIŠČEVIĆ, Nenad. 2020. Political epistemology: debating the burning issue(s). *Acta analytica : philosophy and psychology*. sep. 2020, vol. 35, no. 3, str. 333-350. ISSN 0353-5150. DOI: 10.1007/s12136-020-00443-z. [COBISS.SI-ID 59283715]
2. MIŠČEVIĆ, Nenad. "Vratit ćemo narodu državu" : desni populizam, nacionalizam i novi izazovi. *Političke perspektive : časopis za istraživanje politike*. 2019, vol. 9, no. 1, str. 37-66. ISSN 2217-561X. DOI: [10.20901/pp.9.1.02](https://doi.org/10.20901/pp.9.1.02). [COBISS.SI-ID [24941832](#)]
3. MIŠČEVIĆ, Nenad. Populism and nationalism. V: BEŠIREVIĆ, Violeta (ur.). *New politics of decisionism*. Hague: Eleven, cop. 2019. Str. 61-90. Democracy and the rule of law, 8. ISBN 978-94-6236-897-2, ISBN 978-94-6274-984-9. [COBISS.SI-ID [24371464](#)]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Etika vzgoje in izobraževanja
Course title:	Ethical issues in education

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester
Študijski program druge stopnje Filozofija DP NEP		2.	3.
Second-cycle (Master's) study programme in Philosophy (Double-Major Option)		2.	3.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15		15			120	5

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki /	Predavanja / Lectures:	slovenski, Slovene
Languages:	Vaje / Tutorial:	slovenski, Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

/

Prerequisites:

/

Vsebina:

Uvod. Filozofska etika kot poskus razumske utemeljitve norm obnašanja in meril moralne presoje. Splošna in posebne (uporabne) etike. Vloga in domet poklicnih etičnih kodeksov. • Etika vzgoje in izobraževanja kot sistematična refleksija o moralnih plateh vzgojiteljskega in učiteljskega poklica. • Posebnosti vzgojnega in izobraževalnega procesa. Značaj odnosa med vzgojiteljem/učiteljem in učenci/gojenci. Izvor(i) in domet učiteljeve avtoritete. Učiteljski in vzgojiteljski vzori. • Moralne dileme v zvezi s šolskimi sistemi. (Utemeljitev obveznega šolanja. Pravica do izobrazbe – vsebina, temelj in domet. Instrumentalna in intrinzična vrednost znanja. Izobrazba med moralno pravico in ekonomsko kategorijo. Izobraževalni interes države. Pravica staršev do izbire šole. Argumenti za in proti javnim šolam. Libertarni, liberalni in komunitarni model javnega šolstva. Zasebno šolstvo in oblike dopustne državne podpore. Pravičen šolski sistem in enak dostop do izobrazbe. Šolnine, štipendije, študijski krediti in drugi afirmativni ukrepi.) • Moralna vprašanja v zvezi z vzgojnimi in učnimi cilji in vsebinami (Kurikulum - cilji in smotri. Oblikovanje, razvoj, uresničevanje in ovrednotenje kurikula. Izzivi multikulturalnosti - ali je v pluralni družbi mogoč konsenz o temeljnih vrednotah in vzgojnih ciljih? Vzgojni ideali – razvijanje spretnosti, privzganje vrlin ali usposabljanje za avtonomno odločanje in ravnanje? Formalne vs. vsebinske vrednote. Vzgoja

Content (Syllabus outline):

Introduction. Philosophical ethics as a quest for rational grounding of norms of conduct and criteria of moral judgments. General and special (applied) ethics. The role and scope of professional codes of ethics. • The ethics of education as a systematic reflection and justification of the teacher's everyday moral experience. • Characteristic features of the educational process. The nature of the relation between the teacher and the pupil/student. Source and scope of the teacher's authority. Conceptions of ideal teacher. • Moral dilemmas concerning school systems. (justification of compulsory primary education; the right to education – content, ground and scope; education between a moral right and an economic category; instrumental and intrinsic value of knowledge; the right of parents to school choice; the interest of the state in education; arguments for and against public/state schools; libertarian, liberal and communitarian models of public education; private schooling and the limits of legitimate financial support by the state; just school system and equal access to education; tuition fees, grants, student loans and other kinds of affirmative actions.) • Moral dilemmas concerning the goal/aim and content of education (curriculum – goals and aims; composing, developing, implementing and evaluating the curriculum; the challenge of multiculturalism – can there be an agreement in a plural society on fundamental educational values and goals? Educational aims between developing

za vrednote: vzgoja in pouk za človekove pravice, etika in družba, pouk religije, okoljska vzgoja, spolna vzgoja, domoljubna vzgoja. Pojem in nevarnosti indoktrinacije. Vloga staršev pri določanju učnih vsebin – temelj in meje pravice staršev do vzgoje otrok v skladu z lastnim vrednostnim sistemom. Feinbergov pojem "pravice otroka do odprte prihodnosti" – poskus razumevanja in utemeljitve.) • Moralne dileme v zvezi z vzgojnimi in učnimi metodami. (Pouk in spolna diskriminacija. Disciplina in kaznovanje. Telesna kazen. Načini ocenjevanja in vprašanje njihove pravičnosti. Selekcija, nivojski pouk, notranja in zunanja diferenciacija.) • Družbena odgovornost šole v luči lažje in težje prepoznavnih pojavnih oblik zatiranja, izkoriščanja, podrejanja, prevlade, zlorabe moči in položaja, diskriminacije, nesvobode. Individualno in strukturno nasilje v šolah. Ustrahovanje, medvrstniško nasilje. • Posebnosti izobraževanja odraslih in moralne dileme v zvezi z njim.

marketorientated skills, instilling virtues and promoting autonomy. Formal vs. substantial values. Promoting values in a classroom: religious classes, environmental classes, human rights classes, sex and moral education, civic education. The concept, and the risk, of indoctrination. The role of parents in determining the aims and the contents of education – grounds and limits of the parental right to raise their children according to their own conception of good; Feinberg's notion of 'the child's right to an open future' – interpretation and justification.) • Moral dilemmas concerning methods of education. (classroom activities and discrimination by sex; discipline and sanctions; corporal punishment; fairness/justice of different types of assessment and grading; achievement-based selection, leveled classes, internal and external differentiation.) • Wider social responsibility of the schooling system in detecting and fighting forms of exploitation, subjection, domination, power abuse, discrimination, debilitating dependence, and so on. Individual and structural violence in schools. Bullying and peer violence. • Characteristic features of adult education and some moral dilemmas arising from it.

Temeljna literatura in viri / Readings:

Izbrana poglavja iz:

Gutmann Amy, *Demokratska vzgoja*, Ljubljana: Slovensko društvo raziskovalcev šolskega polja, 2001.

Kodelja Zdenko, *O pravičnosti v izobraževanju*, Ljubljana: Založba Krtina, 2006.

Archard David & Mcleod Colin (ur.), *The Moral and Political Status of Children*, OUP, 2002.

Brighouse Harry, *On Education*, London & New York: Routledge, 2006.

Harry Brighouse & Adam Swift, *Family Values. The Ethics of Parent-Child Relationship*, Princeton & Oxford: Princeton University Press, 2014.

Mitja Sardoč, *Multikulturalizem – pro et contra. Enakost in različnost v vzgoji in izobraževanju*, Ljubljana: Pedagoški inštitut, 2011.

Kazen v šoli?, Ljubljana: Center RS za poklicno izobraževanje, 2011.

Bele knjige o vzgoji in izobraževanju (1995, 2011) in o predšolski vzgoji

Cilji in kompetence:

Predmet usposablja študente za samostojno moralno preišljanje, presojo in reševanje nekaterih osrednjih moralnih dilem in problemov vzgoje in izobraževanja tako v institucionalnem kot ne-institucionalnem okolju. Študente seznanja s temeljnimi moralnimi pojmi, načeli in teorijami, s poudarkom na njihovi zmožnosti, da utemeljijo specifično pedagoške in edukativne norme, pravila, vrednote, vrline in ideale. Posebna pozornost je namenjena analizi širšega družbenega (političnega, ideološkega, kulturnega, gospodarskega,...) konteksta, ki usodno kroji izobraževalni sistem in izobraževalno politiko.

Objectives and competences:

The aim of the course is to improve the students' capacity for identifying, reflecting upon, and solving complex moral problems and dilemmas in education, both in- and out-side its usual institutional setting. Students will learn basic moral concepts, principles and theories and so become better able to formulate, justify and apply specifically pedagogical and educational norms, rules, values, virtues and ideals. Special emphasis is put on analyzing wider social (political, ideological, cultural, economical,...) determinants which influence the design and implementation of educational systems and policies.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje: Po zaključku pouka bodo študenti • obvladali temeljne moralne pojme, načela in teorije; • sposobni bolje moralno presojati in reševati moralne probleme in dileme, značilne za edukativno prakso; • znali razmišljati in razpravljati, na bolj dosleden, reflektiran in informiran način, o moralnih vidikih naše vsakodnevne edukativne prakse.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding: By the end of the course the students should • master basic moral concepts, principles and theories. • be better able to judge complex educational issues from the moral point of view and to solve moral problems and dilemmas typical of educational settings • be able to reflect upon, and discuss, in a more consistent, reflective and informed way, various moral aspects of current educational institutions and practices.

Metode poučevanja in učenja:

Learning and teaching methods:

problemsko zastavljena predavanja; • kritična analiza in interpretacija filozofskih argumentov; • zastavljanje vprašanj, kritično pretresanje zamisli, trditev in razlikovanj, • rekonstruiranje in ocena predstavljenih stališč, njihovih skritih podmen in nadaljnjih logičnih implikacij • iskanje nasprotnih primerov v obliki polnokrvnih scenarijev/zgodb

problem-focused lectures; • critical analysis and interpretation of philosophical arguments; • asking questions, testing ideas and claims, drawing distinctions; • reconstruction and evaluation of conflicting views, their hidden assumptions and their further logical consequences; • use of thought-experiments and imagined scenarios as a way of testing general moral principles and theories

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Pisni izpit (filozofski esej)	60	Written exam (philosophical essay)
Predstavitev seminarskega referata	20	Presentation of a student paper
Prisotnost v seminarju in udeležba v razpravah	20	Attendance and participation in class

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. KLAMPFER, Friderik. 10 trdovratnih evtanazijskih mitov. *Analiza : časopis za kritično misel*, ISSN 1408-2969, 2018, letn. 22, št. 2, str. 59-71. [COBISS.SI-ID [24384520](#)]
2. KLAMPFER, Friderik. Moral thought-experiments, intuitions, and heuristics. *Croatian journal of philosophy*, ISSN 1333-1108, 2018, vol. 18, no. 52, str. 133-160. [COBISS.SI-ID [24032520](#)]
3. KLAMPFER, Friderik. Etične zadrege sodobne znanosti. *Dialogi*, ISSN 0012-2068, 2018, letn. 54, št. 10, str. 30-61. [COBISS.SI-ID [24384776](#)]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Filozofija umetnosti

Course title: Philosophy of art

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester
Študijski program druge stopnje Filozofija DP NEP		2.	3.
Second-cycle (Master's) study programme in Philosophy (Double-Major Option)		2.	3.

Vrsta predmeta / Course type

izbirni/elective

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15		15			120	5

Nosilec predmeta / Lecturer:

Božidar Kante

Jeziki /

Predavanja / Lectures: slovenski, Slovene

Languages:

Vaje / Tutorial: slovenski, Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

/

Prerequisites:

/

Vsebina:

• Kaj je umetnost : problem definicije, umetnost kot reprezentacija, formalistična teorija umetnosti, ekspresivna teorija umetnosti. • Reprezentacija v vizualnih umetnostih. • Relacijska definicija umetnosti: institucionalna teorija umetnosti, svet umetnosti, vloga teorije v umetnosti, zgodovinska teorija umetnosti. • Estetske lastnosti: estetske in ne-estetske lastnosti, ekspresivne lastnosti, vzročne teorije lepote, so estetske lastnosti subjektivne, objektivne ali odvisne od odziva. • Empirizem in strukturalizem v estetiki in njuna kritika. • Ontologija umetnosti: umetnine kot fizični in psihični predmeti, tipi in primerki, umetnina in njena identiteta, tradicija, izvornost in avtentičnost. • Umetnost in čustva: narava čustev, paradoks fikcije, čustveni odgovori na paradoks fikcije, umetnost in negativna čustva. • Umetnina in vrlina: vrlinska estetika s stališča avtorja in s stališča sprejemnika, ali nas umetnost lahko naredi boljše oziroma slabše? • Kaj določa vrednost umetnosti: kaj in kdo določa estetsko vrednost, intrinzična in instrumentalna vrednost umetnosti. • Estetsko izkustvo: estetsko izkustvo kot posebna vrsta izkustva, estetske teorije umetnosti, pojem nezainteresiranosti estetskega izkustva, pojem psihične distance. • Umetnina in pomen: intencionalna zmota, ponovno rojstvo avtorja, teorija bralčevega odziva; konstruktivistične teorije

Content (Syllabus outline):

• What is art: the problem of definition, art as representation, art as form, art as expression. • Representation in visual arts. • Relational theory of art: Institutional theory of art, artworld, the role of theory in art, historical definition of art. • Aesthetic properties: supervenience in aesthetics, expressive properties, causal theories of beauty, are aesthetic properties subjective, objective or response dependent. • Empiricism and structuralism in aesthetics in their criticism. • Ontology of art: artworks as physical and mind dependent objects, types and tokens, artwork and its identity, tradition, originality, and authenticity. • Art and emotions: the nature of emotions, paradox of fiction, emotional reactions to the parody of fiction, art and negative emotions. • Art and virtue: virtue aesthetics from the point of author and from the point of recipient, can art make us better – or worse? • What determines value of art: who and what determines aesthetic value, intrinsic and instrumental value of art. • Aesthetic experience: aesthetic experience as special kind of experience, aesthetic theories of art, the concept of disinterestedness of aesthetic experience, the concept of psychical distance. • How does art get its meaning: intentional fallacy, the resurrection of author, reader response theory; constructivist's theories.

Temeljni literatura in viri / Readings:

- Kante, B. 2001: Filozofija umetnosti, Ljubljana, Jutro.
- Danto, A. C. 2006: Filozofsko razvrednotenje umetnosti, Študentska založba, Ljubljana.
- Lamarque, P in Olsen, H. S. (ur.) 2004: Aesthetics and the Philosophy of Art – The Analytic Tradition, Blackwell Publishing, Oxford.
- Noël, C. 1999: Philosophy of Art, Routledge, London.
- Levinson, J. 2005: The Oxford Handbook of Aesthetics, Oxford University Press, Oxford.

Cilji in kompetence:

Cilj tega predmeta je seznaniti udeležence kurza s temeljnimi pojmi in njihovim zgodovinskim razvojem ter problemi znotraj filozofije in teorije umetnosti, kritično ovrednotiti posamezne odgovore na te probleme in pokazati kakšen vpliv imajo na sodobna pojmovanja umetnosti in estetike.

Objectives and competences:

The objective of this course is to acquaint with the basic concepts and issues and their historical development within philosophy and theory of art, to critically evaluate particular answers to these issues and to show their impact on the modern conceptions of art and aesthetics

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Po zaključku tega predmeta bo študent zmožen: • obvladovati in razumevati temeljne pojme znotraj filozofije umetnosti in njihov zgodovinski razvoj, • razumevanja in kritičnega vrednotenja sodobnih umetniških praks, • uporabe kritiškega aparata pri analizi umetnin.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

• Spretnosti komuniciranja: sodelovanje v razpravah v seminarju, pisanje in ustna predstavitev seminarne naloge. • Razvijanje zmožnosti opazovanja, razločevanja, interpretiranja, odločanja, reševanja problemov,

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

On completion of this course the student will be able to • to be in command of and to understand the basic concepts and their historical developments within philosophy of art, • to understand in to critically evaluate modern art practices and artworks, • apply critical apparatus in the analysis of artworks.

Transferable/Key Skills and other attributes:

• Communication skills: participation in the discussions in seminar, writing and oral representation of seminar work. • Developing abilities to observe, discriminate, remember,

primerjanja in oblikovanja sodb. • Ekstrapolacija ugotovitev na druge situacije in uporaba znane informacije v novih okvirih in okoljih. • Uporaba informacijske tehnologije: iskanje informacij na svetovnem spletu. • Reševanje problemov: prepoznavanje in vrednotenje konkretnih posameznih umetniških praks in del ter njihovih teoretičnih podlag. • Delo v skupini: skupni seminarji. • Razvijanje kritičnega mišljenja: prepoznavanje umetnin kot možnih sredstev družbene kritike.

interpret, make decisions, solve problems, compare and make value judgments. • Extrapolating findings to other situations, and apply known information to new settings. • Understanding that through the arts we can affect and improve our environment, and that we can shape our individual lives, our communities, and our nation. • Use of information technology: searching of informations on the web. • Problem solving: recognition and evaluation of concrete particular art practices and artworks and their theoretical backgrounds. • Working in a group: joint seminars. • Development of critical thinking: identifying of artworks as possible means of social criticism.

Metode poučevanja in učenja:

• Predavanja, • Seminar, • Obisk galerij, predstav in gledanje filmov.

Learning and teaching methods:

• Lectures, • Seminar, • Visiting the art exhibitions, performances and movies.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

<ul style="list-style-type: none"> • Sodelovanje v diskusiji na predavanjih in v seminarju, • Seminarska naloga, • Ustni izpit. 	<p>30</p> <p>20</p> <p>50</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Collaboration in lectures and seminars, • Completed seminar, • Oral exam.
--	--	---

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. KANTE, Božidar. Vpliv Ralpa Walda Emersona na Cankarja : transcendentalizem, subjektivnost in vesoljna duša. V: ČEH STEGER, Jožica (ur.), PULKO, Simona (ur.), ZEMLJAK JONTES, Melita (ur.). *Ivan Cankar v medkulturnem prostoru* :

ob stoti obletnici Cankarjeve smrti. Maribor: Univerzitetna založba Univerze: = University of Maribor Press, 2018. Str. 29-36. Mednarodna knjižna zbirka Zora, 126. ISBN 978-961-286-206-0. [COBISS.SI-ID [24215048](#)]

2. KANTE, Božidar. Jezik : kaj in zakaj. V: BORSTNER, Bojan (ur.), ONIČ, Tomaž (ur.), ZUPAN, Simon (ur.). *Od jezika k filozofiji in nazaj : Festschrift ob 75-letnici Dunje Jutronic*. 1. izd. Maribor: Univerzitetna založba Univerze, 2019. Str. 169-184. ISBN 978-961-286-273-2. <http://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/415/419/693-2>. [COBISS.SI-ID [24617736](#)]

3. KANTE, Božidar. Franc Žekar in vprašanje sloga v filozofiji umetnosti. V: URŠIČ, Marko (ur.). *Pozabljena generacija filozofov : zbornik razprav s simpozija "O življenju in delu doktorandov Franceta Vebra" na Filozofski fakulteti v Ljubljani, 2015*. 1. izd. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2016. Str. 159-169, portret. ISBN 978-961-237-832-5. [COBISS.SI-ID [61001826](#)]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160

2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Mediji in demokracija
Course title: Media and democracy

Študijski program in stopnja	Študijska smer	Letnik	Semester
Study programme and level	Study field	Academic year	Semester
Študijski program druge stopnje Filozofija DP NEP		1., 2.	2, 3.
Second-cycle (Master's) study programme in Philosophy (Double-Major Option)		1., 2.	2, 3.,

Vrsta predmeta / Course type

Izbirni / Elective

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja	Seminar	Vaje	Klinične vaje	Druge oblike študija	Samost. delo	ECTS
Lectures	Seminar	Tutorial	work	work	Individ. work	
15		15			150	6

Nosilec predmeta / Lecturer:

dr. Boris Vežjak

Jeziki / Languages:

Predavanja / Lectures: Slovenski/Slovene

Vaje / Tutorial: Slovenski/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Jih ni.

Pogoji za opravljanje študijskih obveznosti:

Pozitivna ocena pri predstavitvi referata je pogoj za pristop k pisnemu izpitu.

None.

Conditions for prerequisites:

Passing grade of the presentation is required for taking the written exam.

Vsebina:

Predmet raziskuje vlogo medijev v demokratičnih sistemih in predvsem vlogo državljanov v medijih. Poglavitna tema predmeta je naslednja:

Zakaj morajo mediji biti avtonomni in kaj tvori njihovo avtonomijo? Kdo bi moral in kdo dejansko nadzira medije? Je to vlada, so to lastniki, državljani, politične stranke? Obravnava sledi načelom političnih sistemov: kako mediji, civilna družba in politične stranke dosegajo soglasje v demokratičnem sistemu, pa tudi kako to deluje v realnosti.

V okviru predmeta se obravnava naslednje teme: vprašanje odnosa med pojmom svobode tiska in demokracije; v kakšni

meri sme vsaka stran učinkovati na medije in kakšne so posledice; vprašanje demokratizacije in ali so mediji promotorji demokracije (v manj demokratičnih državah); kakšen tip novinarstva je potreben za razvoj demokracije; organizacija in regulacija javnega RTV servisa, njegova vloga pri ohranjanju sodobnih demokracij in vpliv politike nanj.

Content (Syllabus outline):

The course explores the role of the media in democratic systems, its responsibility and the role of citizens in media. The main topic of this course is:

Why the media should be autonomous and what makes them free? Who should and who in reality controls the media - is it government, the owners, the citizens, or political parties? We will discuss the principles of the political system: how the media, civil society and political parties are supposed to interact within a democratic system, then explore concretely how it works in reality. We will analyse the following issues: the question of the

interrelation between the conception of freedom of press and democracy; how each player can have influence and power and what are the consequences; the question of democratization and whether media are promoter of democracy (in less democratic countries); or what type of journalism is needed for the promotion; the organisation and regulation of public service broadcasting, its role in maintaining modern democracies and the impact of politics on it.

Temeljni literatura in viri / Readings:

- ☐ John Keane, *Mediji in demokracija*, Znanstveno in publicistično središče, Ljubljana 1992.
- ☐ Serge Halimi, *Novi psi čuvaji*, Mirovni inštitut: Maska, Ljubljana 2003.
- ☐ Boris Vezjak, *Somrak medijske avtonomije: boji za politično hegemonijo 2004-2008*, Sophia, Ljubljana 2009.

Cilji in kompetence:

Glavni smoter predmeta je v analizi vlog in funkcij, ki jih igrajo mediji v družbi in v političnih sistemih. Študente se navaja na raziskovanje in razumevanje vloge medije pri oblikovanju demokratičnih sistemov in svobode tiska, pa tudi na analizo političnih in drugih pritiskov na medije in javno mnenje.

Predmet se prav tako osredotoča na različne etične probleme v medsebojnih odnosih in procesov, ki tečejo med družbo in mediji.

Objectives and competences:

The main aim of this course is to analyze the roles and functions media play in the society and in political systems. Students are accustomed to discover and understand its role in establishing democratic systems and freedom of press, as well as to analyze the political pressures and other influences on media and public opinion. The course will also focus on different ethical issues of interrelations between processes in the society and media.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

- Študent pridobi znanja o osnovnih temah, ki zadevajo neodvisnost medijev, politični vpliv nanje in o odnosu med mediji na eni strani in političnim sistemom ali demokratičnim stanjem na drugi.
- Študent pridobi kompetence za samostojno razmišljanje o teh problemih in prenašanje znanja ali poučevanje.
- Sposobnost prepoznati problem in argumente v tematikah, ki zadevajo medije.
- Sposobnost pozorne razlage in primerjave različnih konkretnih primerov situacij v medijih v demokratičnih sistemih.
- Jasen vpogled v to, kako bi mediji morali delovati neodvisno od političnih pritiskov.
- Uvid v to, kako mediji učinkujejo na demokratičnost političnega sistema.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Student gains knowledge of basic issues concerning the independence of media, political influence on media and the relation between media on one side and political system or democratic condition on the other.

Student develops his competences for individual thinking about these issues and transferring the knowledge or teaching others.

Ability to recognize the problems and arguments in media issues.

Ability for careful interpretations and comparison of variety of concrete examples of the situation of media in democratic systems.

Clear insight into how the media should work independently of political pressure.

Recognition of how media make influence on democratic systems.

Metode poučevanja in učenja:

Poudarek ni le za formalni izvedbi predavanj, temveč tudi na interaktivnih poučevalnih strategijah, kot so skupinske razprave in individualno delo doma. Študente se vzpodbuja, da na teh debatah raziskujejo probleme in nadgrajujejo svoje razumevanje.

Learning and teaching methods:

The focus is not just toward formal lectures but also interactive teaching strategies, such as group sessions, debate and individual home work. Students will be encouraged to use these sessions for problem exploration, discussion and the enhancement of understanding.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Način (pisni izpit, ustno izpraševanje, naloge, projekt)		Type (examination, oral, coursework, project):
Pisni ali ustni izpit.	60	Written or oral exam.
Referat, kolokvijske naloge in sodelovanje.	20	Presentation, coursework and discussion.
Udeležba.	20	Participation.

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. VEZJAK, Boris. Radical hate speech : the fascination with Hitler and fascism on the Slovenian webosphere. Šolsko polje : revija za teorijo in raziskave vzgoje in izobraževanja, ISSN 1581-6036. [Tiskana izd.], 2018, letn. 29, št. 5/6, str. 133-151, ilustr. http://www.pei.si/ISSN/1581_6044/5-6-2018/1581_6044_5-6-2018.pdf. [COBISS.SI-ID [3356503](#)]
2. VEZJAK, Boris. Stereotipizirana medijska retorika strahu : sožitje namesto sožitja. V: LAMBERGER KHATIB, Maja (ur.). Sožitje med kulturami : poti do medkulturnega dialoga IV : [monografija znanstvenih člankov z recenzijami]. Maribor: Center za medkulturno sodelovanje z državami Azije, Afrike in Latinske Amerike, Filozofska fakulteta, Univerza v Mariboru: Pivec. 2019, str. 9-22, ilustr. [COBISS.SI-ID [24525576](#)]
3. VEZJAK, Boris. Antisemitizem in antiislamizem : o nekaterih jezikovnih podobnostih med njima v javnem diskurzu. V: MRVIČ, Rok (ur.), et al. Migracije v slovanskem prostoru v 20. in 21. stoletju : konferenčni zbornik. Ljubljana: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije, Študentska sekcija. 2019, str. 7-25, ilustr. [COBISS.SI-ID [24941576](#)]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Film kot filozofija in umetnost
Course title: Film as Philosophy and Art

Študijski program in stopnja	Študijska smer	Letnik	Semester
Study programme and level	Study field	Academic year	Semester
Študijski program druge stopnje Filozofija DP NEP		1., 2.	2., 3.
Second-cycle (Master's) study programme in Philosophy (Double-Major Option)		1., 2.	2., 3.

Vrsta predmeta / Course type

izbirni/elective

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja	Seminar	Vaje	Klinične vaje	Druge oblike	Samost. delo	ECTS
Lectures	Seminar	Tutorial	work	študija	Individ. work	
15		15			150	6

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Božidar Kante

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lectures:** slovenski / Slovene
Vaje / Tutorial: slovenski / Slovene

**Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje
študijskih obveznosti:**

Prerequisites:

Jih ni.

None.

Vsebina:

- Film kot filozofija: film ustvarjalno prispeva k filozofski vednosti in to zgolj s sredstvi filmskega medija (močna teza), film lahko preskrbi živo in čustveno angažirano ponazoritev filozofskih idej (šibka teza), kritika močne teze.
- Film kot iluzija: zaznavni iluzionizem, kognitivni iluzionizem, realnost filmskih podob, o gibanju filmskih podob (navidezno ali realno gibanje?), kritika iluzionizma.
- Presentacija in reprezentacija v filmu: realizem, realizem v fikcijskih in v dokumentarnih filmih, realizem prostora, časa in gibanja.
- Jezik umetnosti in jezik filma: filmski jezik

in naravni jezik, odnosi med podobami, ali obstaja nek jezik vida?.

- Film in domišljija: hipoteza o zamišljenem opazovalcu, kritika te hipoteze, identifikacija gledalca z filmskim likom, domišljija, ki temelji na zaznavanju, psihologizem v filmski teoriji.
- Film in naracija: nekatere naracijske teorije (mimetična in diegetična teorija), naracija in filmska forma (gledalčeva dejavnost, načela naracije, naracija in čas, naracija in prostor), zgodovinski načini naracije (klasična naracija, naracija umetniškega filma, historično-materialistična naracija, parametrična relacija).
- Film in forma: pojem forme v filmu, načela filmske forme, naracija kot formalni sistem
- Kritična analiza filmov: klasični naracijski film, naracijske alternative klasičnemu naracijskemu filmu, dokumentarna forma in slog, forma, slog in ideologija.

Content (Syllabus outline):

- Film as philosophy: films make creative contributions to philosophical knowledge, and this by means exclusive to the cinematic medium (thick thesis), film can provide vivid and emotionally engaging illustrations of philosophical ideas (thin thesis), critic of thick thesis.
- Film as illusion: perceptual illusionism, cognitive illusionism, the reality of cinematic images, motion of cinematic images (illusory or real motion?), critic of illusionism.
- Presentation and representation in film: realism, realism in fictional and documentary films, realism of space, time and motion.
- Language of art and cinema language:

cinema language and natural language, relations between images, is there a language of vision?.

- Film and imagination: imagined observer hypothesis, critic of this hypothesis, observer's identification with cinematic character, perceptual imagination, psychologism in film theory.
- Film and narration: some theories of narration (mimetic and diegetic theories), narration and film form (the viewer's activity, principles of narration, narration and time, narration and space), historical modes of narration (classical narration, artcinema narration, historical-materialist narration, parametric narration).
- Film and form: the concept of form in film, principles of film form, narrative as a formal system.
- Critical analysis of films: the classical narrative cinema, narrative alternatives to classical filmmaking, documentary form and style, form, style, and ideology.

Temeljni literatura in viri / Readings:

- ☐ Deleuze, G. 1991: *Podoba-gibanje*, ŠKUC, Znanstveni inštitut Filozofske fakultete, Ljubljana.
- ☐ Bordwell, D., Thompson, K.: *Film art: an introduction*, 7th ed., McGraw-Hill, Boston.
- ☐ Curry, G. 1995: *Image and Mind: Film, Philosophy, and Cognitive Science*, Cambridge University Press, Cambridge.

- ❑ Bordwell, D. 1997: *Narration in the Fiction Film*, Routledge, London.
- ❑ Nichols, B. 1991: *Representing Reality: Issues and Concepts in Documentary*. Indiana University Press, Bloomington.

Cilji in kompetence:

Cilj tega predmeta je analizirati razmerje med filozofijo in filmom in pokazati, da je film lahko dobra ponazoritev filozofskih idej, seznaniti študente/ke s psihoanalitičnimi in kognitivnimi pristopi do interpretacije filmskih del in ponuditi znanje za samostojno analizo in ovrednotenje filmskih umetnin.

Objectives and competences:

The objective of this course is to analyse the relationship between philosophy and film and to show that the film can be a good illustration of philosophical ideas, to acquaint students with psychoanalytical and cognitive approaches to interpretation of films and to offer knowledge and skills for autonomous analysis and assessment of films.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Po zaključku tega predmeta bo študent zmožen:

- Prepoznavati, analizirati in uporabljati različne (psihoanalitične in kognitivne) modele za doživljanje filmov,
- Ovrednotiti različne formalne in ekspresivne lastnosti filmov,
- Podati različne interpretacije enega in istega filma in oceniti njihovo stopnjo verjetnosti in pravilnosti.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

On completion of this course the student will be able to:

- Recognise, analyse and use the different (psychoanalytical and cognitive) models for experiencing of films,
- Evaluate different formal and expressive properties of films,
- Offer different interpretations of the same film and to assess its degree of probability and righteousness.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- *Spretnosti komuniciranja*: sodelovanje v razpravah v seminarju, pisanje in ustna predstavitev seminarske naloge.
- *Uporaba informacijske tehnologije*: iskanje informacij na svetovnem spletu.
- *Reševanje problemov*: zmožnost "branja" filozofskih poant filmov.
- *Delo v skupini*: gledanje in analiziranje posameznih filmov.

Transferable/Key Skills and other attributes:

- *Communication skills*: participation in the discussions in seminar, writing and oral representation of seminar work.
- *Use of information technology*: searching of informations on the web.
- *Problem solving*: the ability of »reading off« of philosophical point of films.
- *Working in a group*: watching and analysis of films – case studies.

Metode poučevanja in učenja:**Learning and teaching methods:**

☐ Predavanja, ☐ Seminar (kombiniran z gledanjem in analizo posameznih filmov).	☐ Lectures, ☐ Seminar (combined with watching and analysis of films – case studies).
---	---

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

☐ Sodelovanje v diskusiji na predavanjih in v seminarju, ☐ Domače naloge, ☐ Seminarska naloga, ☐ Ustni izpit.	10% 10% 30% 50%	☐ Collaboration in lectures and seminars, ☐ Completed homeworks, ☐ Completed seminar, Oral exam.
--	--------------------------	---

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. KANTE Božidar. Realnost filmske podobe. (pred objavo)
2. KANTE, Božidar. Jezik : kaj in zakaj. V: BORSTNER, Bojan (ur.), ONIČ, Tomaž (ur.), ZUPAN, Simon (ur.). *Od jezika k filozofiji in nazaj : Festschrift ob 75-letnici Dunje Jutronič*. 1. izd. Maribor: Univerzitetna založba Univerze, 2019. Str. 169-184. ISBN 978-961-286-273-2. <http://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/415/419/693-2>. [COBISS.SI-ID [24617736](#)]
3. KANTE, Božidar. Avtentičnost in neavtentičnost življenja v luči filozofov in literata : Heidegger, Sartre in Tolstoj. *Analiza : časopis za kritično misel*. 2018, letn. 22, št. 1, str. 5-14. ISSN 1408-2969. [COBISS.SI-ID [24347400](#)]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Filozofija literature

Course title: Philosophy of Literature

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester
Študijski program druge stopnje Filozofija DP NEP		2.	3.
Second-cycle (Master's) study programme in Philosophy (Double-Major Option)		2.	3.

Vrsta predmeta / Course type

izbirni/elective

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15		15			120	5

Nosilec predmeta / Lecturer:

Božidar Kante

Jeziki /

Predavanja / Lectures: slovenski, Slovene

Languages:

Vaje / Tutorial: slovenski, Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

/

Prerequisites:

/

Vsebina:

• Kaj je literatura in literarno delo, ontološka vprašanja literature, tekstualizem in kontekstualizem, kontekstualistična kritika tekstualizma. • Narava fikcije, problem definicije fikcijskosti, tekstno-taksonomski modeli fikcijskosti, netaksonomski modeli, pragmatika fikcije, avtonomija fikcije in pojem »sveta«. • Resnica in fikcija, omejitve teorije resnice v fikciji, analize resnice v fikciji v okviru semantike možnih svetov, fikcijska resnica in fikcijski avtorji. • Interepretacija literarnih del, interpretacija in »intencionalna zmota«, aktualni intencionalizem, recepcijske interpretacijske teorije, interpretacijski pluralizem in monizem. • Narava fikcijskih likov, eksistenca in fikcijska eksistenca, Meinongova in Russellova rešitev, alternativne rešitve, nepopolnost fikcijskih likov, teorije imenovanja in nepopolnost fikcijskih likov. • Fikcijski čas, analogija med fikcijskim časom in dejanskim časom, povezava med časovnostjo fikcije in modalni operatorji časovnih pojmov, fikcijski čas in narativni sedanjik, fikcijski čas in kronologija, fikcijski čas in modalnosti relacij slovnicega časa. • Literatura in čustva, »paradoks fikcije« in odgovori nanj, »paradoks tragedije« in odgovori nanj, fikcijska čustva in realna čustva. • Spoznavna vrednost literature, literarni kognitivizem in njegova kritika, fikcijske naracije kot miselni eksperimenti.

Content (Syllabus outline):

• What is literature and what is a literary work, the ontological issues of literature, textualism and contextualism, contextualist criticism of textualism. • The nature of fiction, a problem of defining fictionality, textual-taxonomic models of fictionality, non-taxonomic models, the pragmatics of fiction, the autonomy of fiction and the concept of »world«. • Truth and fiction, constraints on a theory of truth in fiction, analyses of truth in fiction in terms of possible worlds semantics, fictional truth and fictional authors. • Interpreting literary works, interpretation and the »intentional fallacy«, actual intentionalism, reception theories of interpretation, interpretative pluralism and monism • The nature of fictional characters, existence and fictional existence, Meinong's and Russell's solutions, alternative solutions, the incompleteness of fictional characters, theories of naming and the completeness of entities. • Fictional time, the analogy between time of fiction and time of actuality, the connections between temporality of fiction and the modal operation of temporal concepts, fictional time and the narrative present, fictional time and chronology, fictional time and modalities of tense relations. • Literature and emotions, the »paradox of fiction« and its solutions, »the paradox of tragedy« and answers to it, fictional emotions and »real« emotions. • The cognitive value of literature, literary cognitivism and its critique, fictional narratives as thought experiments..

Temeljni literatura in viri / Readings:

Pogačnik, A. (ur.) 1995: Sodobna literarna teorija, Krtina, Ljubljana.

Ingarden, R. 1990: Literarna umetnina, ŠKUC, Ljubljana.

Iser, W. 2001: Bralno dejanje, Studia humanitas, Ljubljana.

Ricoeur, P. 2001-2003: Čas in pripoved (4 knjige), Društvo Apokalipsa, Ljubljana.

Eileen, J. in Lopes, M. D. (ur.): Philosophy of Literature, Blackwell, Oxford.

Cilji in kompetence:

Cilj tega predmeta je podati odgovore na naslednja vprašanja: (1) kakšen je ontološki položaj literarnih umetnin, (2) kaj je resnica v fikciji, (3) kakšna je vloga intenc pri interpretaciji literarnih del, (4) ali obstaja »prava« interpretacija literarnih del, (5) ali lahko čutimo prava čustva v odzivu na literarna dela, (6) kakšne vrednote nam ponujajo literarna dela?

Kompetence

- Spretnosti komuniciranja: sodelovanje v razpravah v seminarju, pisanje in ustna predstavitev seminarske naloge.
- Zmožnost vživetja v položaj drugih ljudi in moralnega napredka.
- Reševanje problemov: zmožnost "branja" filozofskih poant literarnih del.
- Delo v skupini: branje in analiziranje posameznih literarnih del.

Objectives and competences:

The objective of this course is to offer answers to the following questions: (1) what kind of thing is a literary artwork, (2) what is the truth in fiction, (3) what is the role of intention in interpreting the literary artworks, (4) is there a single »right« interpretation of a literary artwork, (5) can we have a genuine emotions in our reactions to a literary artwork, (6) what kind of values offer a literary artwork?

Competencies

- Communication skills: participation in the discussions in seminar, writing and oral representation of seminar work.
- Ability of emphatic experience of the position of other people and ability of moral improvement.
- Problem solving: the ability of »reading off« of philosophical point of literary artworks .
- Working in a group: reading and analysis of literary artworks – case studies.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Po zaključku tega predmeta bo študent zmožen:

- Prepoznavati, analizirati in uporabljati različne interpretacijske in doživljajske modele ob odzivanju na literarna dela,
- Razumeti in prepoznati estetske, etične in spoznavne vrednosti in vrednote

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

On completion of this course the student will be able to

- Recognise, analyse and use the different interpretative and experiential models for our reactions to a literary artwork,
- Understand and

literarnega dela, • Podati različne interpretacije enega in istega literarnega dela in oceniti njihovo stopnjo verjetnosti in pravilnosti.

recognise the aesthetic, ethical and cognitive values of a literary artwork, • Offer different interpretations of the same literary artwork and to assess its degree of probability and righteousness.

Metode poučevanja in učenja:

• Predavanja • Seminar (kombiniran z branjem in analizo posameznih literarnih del).

Learning and teaching methods:

• Lectures • Seminar (combined with reading and analysis of literary artworks – case studies).

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

• Sodelovanje v diskusiji na predavanjih in v seminarju,
• Domače naloge,
• Seminarska naloga,
• Ustni izpit

10
10
30
50

• Collaboration in lectures and seminars,
• Completed homeworks,
• Completed seminar,
• Oral exam.

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. KANTE, Božidar. The death of Ivan Ilyich : death and authentic life. V: CICOVACKI, Predrag (ur.), GREK, Heidi Nada (ur.). *Tolstoy and spirituality*. Boston: Academic Studies Press, 2018. Str. 149-160. ISBN 978-1-61811-870-7, ISBN 978-1-61811-883-7. [COBISS.SI-ID [24288776](#)]
2. KANTE, Božidar. Jezik : kaj in zakaj. V: BORSTNER, Bojan (ur.), ONIČ, Tomaž (ur.), ZUPAN, Simon (ur.). *Od jezika k filozofiji in nazaj : Festschrift ob 75-letnici Dunje Jutronić*. 1. izd. Maribor: Univerzitetna založba Univerze, 2019. Str. 169-184. ISBN 978-961-286-273-2. <http://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/415/419/693-2>. [COBISS.SI-ID [24617736](#)]
3. KANTE, Božidar. Vpliv Ralpa Walda Emersona na Cankarja : transcendentalizem, subjektivnost in vesoljna duša. V: ČEH STEGER, Jožica (ur.), PULKO, Simona (ur.), ZEMLJAK JONTES, Melita (ur.). *Ivan Cankar v medkulturnem prostoru : ob stoti obletnici Cankarjeve smrti*. Maribor: Univerzitetna založba Univerze = University of Maribor Press, 2018. Str. 29-36. Mednarodna knjižna zbirka Zora, 126. ISBN 978-961-286-206-0. [COBISS.SI-ID [24215048](#)]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Feminizem – za in proti

Course title: Feminism – pro et con

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Študijski program druge stopnje Filozofija DP NEP		1., 2.	2., 3.
Second-cycle (Master's) study programme in Philosophy (Double-Major Option)		1., 2.	2.,3.

Vrsta predmeta / Course type

Izbirni/Elective

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30		30			120	6

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Smiljana Gartner

Jeziki / Predavanja / Lectures: slovenski/Slovene

Languages: Vaje / Tutorial: slovenski/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Pogoji za vključitev: Jih ni.

Pogoji za opravljanje študijskih obveznosti: Pozitivna ocena pri vsakem sprotne preverjanju znanja je pogoj za pristop k pisnemu izpitu.

Vsaka izmed obveznosti pri načinu ocenjevanja mora biti opravljena s pozitivno oceno.

Prerequisites:

Prerequisites: None.

Passing grade of all mid-term testing is required for taking the written exam.

Each of the commitments must be assessed with a passing grade.

Vsebina:

- Znanost in metafizika spolne razlike (biološki in družbeni spol). Dejanske in namišljene razlike med spoloma v razmišljanju, čustvovanju in obnašanju. Izvor in značaj spolne identitete.
- Feministična etika. Kritike univerzalističnega pojmovanja družbene pravičnosti. Spolna nadvlada. Spolno zatiranje. Spolna neenakost. Izkoriščanje po spolu. Opredmetenje žensk. Spolni predsodki in stereotipi. Učinki spolne nadvlade na področju človeške reprodukcije: abortus, materinstvo, pogodbeno nosečnost, nove reproduktivne tehnike in njihove širše družbene posledice.
- Feministična politična in socialna filozofija. Kritike klasičnih teorij pravičnosti, enakosti in svobode. Feministične alternative tradicionalnim družbenim ustanovam: zakonski zvezi, družini in družinskim vrednotam, tradicionalni delitvi dela, jurisprudenci in tradicionalnemu pojmovanju vloge zakonov, liberalni 'nevtralni' državi, ločnici med javno in zasebno sfero. Feminizem in politika priznanja. Žensko vprašanje in multikulturalizem. Feministični zagovori afirmativnih ukrepov.
- Različne vrste feminizmov
- Metafizični problemi v feminističnem polju
- Plodne navezave feministične misli na druga področja: ekologijo, znanost,...

Content (Syllabus outline):

- Science and metaphysics of sex/gender difference. Real and alleged differences in ways of thinking, feeling and behaving; sources and nature of sexual identity.
- Feminist ethics. Critiques of universalist/liberal accounts of social justice and their remedies for social injustices. Male domination. Sexual inequality. Sexual exploitation. Objectification of women. Gender prejudice and stereotyping. Effects of male domination in the domain of human reproduction: abortion, motherhood, surrogate motherhood, new reproductive techniques and their wider social impact.
- Feminist social and political philosophy. Criticism of liberal accounts of justice, equality and freedom. Feminist critiques of, and alternatives to, traditional social institutions: marriage, family and family values, division of work, jurisprudence and accounts of law, liberal ideal of a 'neutral' state, the idea of a public vs. private sphere feminism and the politics of recognition. Women issue and multiculturalism. Feminist defense of affirmative action.
- Various types of feminism (radical, socialist, liberal, psychoanalytic, French, multicultural, "Third Wave," etc.).
- Metaphysical problems and feminism
- Implications of feminist thought for other areas of research: ecology, science,...

Temeljni literatura in viri / Readings:

Louann Brizendine: Ženski možgani, Ljubljana: Modrijan, 2009.

Jennifer M. Saul: Feminism. Issues and Arguments, Oxford: Oxford University Press, 2003.

Simone de Beauvoir: Drugi spol, Ljubljana: Delta, 1999-2000.

J. Squires: Spol v politični teoriji. Ljubljana: Krtina, 2009.

Jennifer M. Saul: Feminism. Issues and Arguments, Oxford: Oxford University Press, 2003.

A.M. Jaggar & I.M. Young (ur.): A Companion to Feminist Philosophy, Oxford: Blackwell, 1998.

Martha Nussbaum: Sex and Social Justice, Oxford: Oxford University Press, 1999.

Aktualni članki in monografije.

Cilji in kompetence:

Predmet je namenjen seznanjanju študentov/-k s sodobnimi feminističnimi kritikami tradicionalne moralne, socialne in politične filozofije, zlasti očitku, da so v njih prevladujoče teme, kategorije, merila upravičenja, metode preučevanja in načini razmišljanja rezultat in odsev zgodovinske nadvlade moških nad ženskami.

Študenti/-ke imajo priložnost oceniti, kako utemeljene so zahteve feministk po alternativnih metodah raziskovanja in načinih razmišljanja ter pričakovanja, da se bomo le tako osvobodili duhov preteklosti in dokopali do pomembnih novih spoznanj.

Objectives and competences:

The course introduces students to contemporary feminist theory and practice. The emphasis is thereby placed on feminist critiques of traditional moral, social and political philosophy.

We will attempt a fair assessment of the feminist complaint that the choice of topics and categorial apparatus, standards of justification, research methods and ways of thinking clearly reveal distorting male bias and should therefore be revised, if not entirely abolished.

Predvideni študijski rezultati:

Študenti naj bi bili sposobni:

- opisati, razumeti in poznati področje feministizma ter feministične filozofije;
- prepoznati in analizirati argumente ter probleme v feminističnih razpravah ter kritike le-teh;
- prepoznati in analizirati probleme v sodobni družbi, ki se nanašajo na (družbeno in biološko) spolno razlikovanje;
- kritično in samokritično presoјati.

Intended learning outcomes:

Students should be able to:

- describe, understand and know area of feminism and feminist philosophy;
- recognize and analyze arguments and problems in feminists discussions
- Recognize and analyze problems in contemporary society that are connected with sex and gender;
- Critical and self-critical assessment.

--	--

Metode poučevanja in učenja:

Learning and teaching methods:

<ul style="list-style-type: none"> • kritično branje in analiza besedil • usmerjana razprava • projektno delo in domače naloge

<ul style="list-style-type: none"> • critical reading and analysis of texts • structured discussion • project work and homework
--

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Sprotno preverjanje znanja (naloge, projekt, 1 do 2 pisna testa) pisni izpit Vsaka izmed naštetih obveznosti mora biti opravljena s pozitivno oceno. Opravljene sprotne obveznosti (sprotno preverjanje znanja) so pogoj za pristop k izpitu.	50% 50%	Mid-term testing (coursework, project, 1 to 2 written tests during the semester) written exam Each of the mentioned commitments must be assessed with a passing grade. Passing grades of all mid-term testing are required for taking the exam.
--	----------------	---

Reference nosilca / Lecturer's references:

<ol style="list-style-type: none"> 1. GARTNER, Smiljana. Spoštovanje individuuma in preseganje individualizma s feministično etiko in s filozofijo za otroke. <i>Analiza : časopis za kritično misel</i>. 2018, letn. 22, št. 3, str. 19-31. ISSN 1408-2969. [COBISS.SI-ID 69764962] 2. BORSTNER, Bojan, GARTNER, Smiljana. Almost the same but still different : assimilation, integration and amalgamation. V: BORSTNER, Bojan (ur.), ONIČ, Tomaž (ur.), ZUPAN, Simon (ur.). <i>Od jezika k filozofiji in nazaj : Festschrift ob 75-letnici Dunje Jutronič</i>. 1. izd. Maribor: Univerzitetna založba Univerze, 2019. Str. 223-239. ISBN 978-961-286-273-2. http://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/415/419/693-2. [COBISS.SI-ID 24662024] <p>GARTNER, Smiljana. Did a particularist kill the thought experiments?. V: BORSTNER, Bojan (ur.), GARTNER, Smiljana (ur.). <i>Thought experiments between nature and society : a festschrift for Nenad Miščević</i>. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars, 2017. Str. 154-165. ISBN 978-1-4438-8643-7, ISBN 1-4438-8643-2. [COBISS.SI-ID 23227656]</p>
--